

347
L-36

PI

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE
PATENT OFFICE OF THE REPUBLIC OF LATVIA

GADA PĀRSKATS ANNUAL REPORT

1998 - 1999

Sagatavots un iespiests a/s "Preses nams" poligrāfijas grupa Jāņa sēta
Dizains: Irina Indulēna

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE
Citadeles iela 7/70
Rīga, LV-1010
a/k 824
LATVIJA

317
L-36
PI

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE
PATENT OFFICE OF THE REPUBLIC OF LATVIA

GADA PĀRSKATS ANNUAL REPORT

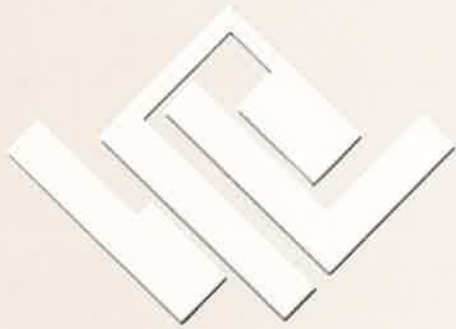
1998 - 1999

LATVIJAS PATENTU
TEHNISKĀ BIBLIOTĒKA

SUMMĀRI

040000 PPS 2

Qedar pārtēh

CONTENTS

Introduction	6
The Most Topical Problem – Teaching on Industrial Property Rights	10
Latvian Patent Office – 80	14
The New Trademark Law	18
Patents of Invention	23
National Procedure for Filing Patent Applications	24
International (PCT) Patent Applications	24
Extension of European Patent to Latvia	26
Other Current Events of 1998-1999	27
Trademarks	28
Trademark Registration under National Procedure	28
International Trademarks	30
Industrial Designs	31
International Cooperation	33
Financial Activities	37
Patent and Technology Library	38
Structure of the Patent Office	39

SATURS

Ievads	6
Aktuālākā problēma – mācība par rūpnieciskā īpašuma tiesībām	10
Latvijas Patentu valde – 80	14
Jaunais preču zīmju likums	18
Izgdrojumu patenti	23
Nacionālā patentu pieteikšanas procedūra	24
Starptautiskie (PCT) pieteikumi	24
Eiropas patenta attiecināšana uz Latviju	26
Citas 1998.-1999. gada aktualitātes	27
Preču zīmes	28
Preču zīmju reģistrācija pēc nacionālās procedūras	28
Starptautiskās preču zīmes	30
Dizainparaugi	31
Starptautiskā sadarbība	33
Finansiālā darbība	37
Patentu tehniskā bibliotēka	38
Patentu valdes struktūra	39

IEVADS

Latvijas Patentu valde aizvadījusi 8 darba gadus. Noslēdzies arī kārtējais divgadu cikls (1998.-1999.), kad, sekojot tradīcijai, par šādu laika posmu dodam valdes darba analītisku apskatu.

Runājot par šo laika posmu, jāsāk ar to, ka nav istenojusies prognoze par iesniegto pieteikumu skaitu izgudrojumu patentu un preču zīmju apliecību saņemšanai. Kopš 1999. gada vērojama pat tendence pieteikumu skaitam samazināties. Ja 1998. gada kvantitatīvie rādītāji kopumā palika 1997. gada līmenī, tad 1999. gadā tie ievērojami atpalika no 1998. gada pieteikumu skaita. Par 105 pieteikumiem mazāk iesniegti dokumenti izgudrojumu aizsardzībai, par 45 – dizainparaugu un par 860 pieteikumiem mazāk preču un pakalpojumu zīmju aizsardzībai. Vienlaikus samazinājušies, salīdzinājumā ar 1998. gadu, arī pieņemtie lēmumi par izgudrojumu, dizainparaugu un preču (pakalpojumu) zīmju aizsargājošo dokumentu – patentu un reģistrācijas apliecību – izsniegšanu.

Šajā sakarībā jākonstatē, ka zinātnisko pētījumu, tehnisko izstrāžu, kā arī ražošanas apjoms ir nepietiekams, lai reāli ietekmētu patentu un preču zīmju pieteikumu skaita pieaugumu. Tāpat vēl līdz šim ir daudz gadījumu, kad interesanti tehniski risinājumi, kā arī preču un pakalpojumu zīmes, nezināšanas vai nevērības dēļ paliek bez tiesiskās aizsardzības. Tas liecina par nepietiekamām zināšanām rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā visplašākā speciālistu un citu darbinieku lokā. Kaut arī Patentu valde ir zināmā mērā atbildīga par nepietiekamu izskaidrošanas darbu sabiedrībā par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nozīmīgumu, tomēr uzskatu, ka daudz aktīvāk šis darbs būtu jāveic Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības starptautiskās asociācijas Latvijas Nacionālajai grupai un Latvijas Patentpilnvaroto asociācijai.

Šajā jautājumā pagājušajā gadā pirmos nopietnos soļus spērusi Patentu valde. Kopīgi ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (LTRK) tās reģionālajās nodaļās izveidoti, ja tā drīkst nosaukt, nelieli Patentu valdes "atbalsta punkti". Šajās LTRK reģionālajās nodaļās izvietoti normatīvie un metodiskie materiāli par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem. Patentu valdes speciālisti plāno regulāri apmeklēt šīs LTRK reģionālās nodaļas, lai sniegtu konsultācijas un palīdzību šo reģionu speciālistiem un citiem interesentiem.

Reālu palīdzību rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nozīmīguma izskaidrošanā plašakai sabiedrībai saistu ar nesen nodibināto (Patentu valde ir tās līdzdibinātāja) Intelektuālā īpašuma un inovāciju akadēmiju. Ticu, ka ne tikai izskaidrošanas darbs, bet arī tehniskās izstrādes un eksperimentālie darbi, kuri tiks veikti Akadēmijas ietvaros, pozitīvi ietekmēs patentu un preču zīmju pieteikumu iesniegumu skaitu Patentu valdē.

INTRODUCTION

The Latvian Patent Office has been functioning for eight years now. Another two-year period (1998-1999) has come to an end, and by tradition we are giving an analytical report on the Patent Office's work during this period.

In relation to this period we should first mention that we have not received the anticipated number of applications for invention patents and trademark registration. The number of applications has been displaying a tendency towards decrease since 1999. While the quantitative indices of 1998 were basically the same as in 1997, the figures for 1999 were considerably lower as compared to 1998. The number of applications for the protection of inventions has decreased by 105, for the protection of industrial designs – by 45 and for the protection of trade and service marks – by 860. At the same time the number of granted documents for the protection of inventions, industrial designs and trade (service) marks – patents and registration certificates – has also decreased as compared to 1998.

We have to admit that the volume of scientific research, technical developments and production is insufficient to influence the increase of the number of patent and trademark applications. On many occasions interesting technical solutions, or trade and service marks do not get legal protection due to ignorance or negligence. This is indicative of insufficient knowledge in the sphere of industrial property protection among specialists and other workers. Although Latvian Patent Office is partly responsible for insufficient explanatory work among the general public about the significance of industrial property protection, I believe that Latvian National Group of AIPPI (International Association for the Protection of Industrial Property) and Latvian Association of Patent Attorneys should participate in this work much more actively.

The first significant steps in this sphere have been made by the Patent Office last year. In cooperation with the Latvian Chamber of Commerce and Industry (LCCI) the Patent Office has formed something like "support centres" at the LCCI regional offices all over Latvia. Normative and methodological documents concerning industrial property protection are available at the LCCI regional offices. The Patent Office experts are going to visit these centres on a regular basis to consult specialists and other interested persons in the respective regions.

I expect that considerable assistance in explaining the significance of industrial property protection might be rendered by the recently founded Academy of Intellectual Property and Innovation (Patent Office is one of the co-organizers). I believe that the explanatory work, as well as the technical developments and experimental work performed within the framework of the Academy

will have a positive impact on the number of patent and trademark applications filed with the Patent Office.

However, the most important factor, that can influence the number of patent and trademark applications, is the economic development of the state, i.e. scientific, technological and industrial development. I believe that we shall see the positive results of this development in the near future.

Looking back to the professional work of the Patent Office during the period of review, I am happy to say that it has been of good standard. This point of view has been confirmed by many highly professional foreign specialists in this field. I believe that their estimation is true, as the laws and regulations of Latvia, in particular in the sphere of industrial property protection, are in full compliance with the requirements of the European Union and the World Trade Organization, and these laws and regulations are being implemented according to the practices of other – rich in traditions – patent offices. Despite this evaluation of the Patent Office's work, I do not mean to say that we can be satisfied with our achievements. I fully understand that we have a long way to go until we reach the level of professional qualification and practical experience of those patent offices that have been functioning for 100 years or more, and that employ many specialists who have received specialized education in this field, and who have working experience of 25 years or even more, but we are heading for this aim and each year of work attests to it. I would like to express my sincere gratitude once again to the heads and specialists of the World Intellectual Property Organization, European Patent Organization, Patent Offices of Austria, Germany, Switzerland, Japan, USA, Norway, Sweden and other countries for the opportunities offered to us and for the assistance rendered to help the specialists of Latvian Patent Office improve their professional skills.

Besides taking care of improving the knowledge and skills of the Patent Office's staff, we should also see to it that the general public is more thoroughly informed about the role of intellectual, and in particular, industrial, property protection in economy, as well as help every person interested in this field to obtain the necessary knowledge. The Patent Office should take the initiative and organize short-term training courses and seminars. I think that the previously mentioned Academy of Intellectual Property and Innovation could also take part in this. However, most of the work and responsibility for preparing highly qualified specialists in the field of intellectual (industrial) property will be undertaken by the newly organized Riga Graduate School of Law, University of Latvia and the Institute of International Affairs of the University of Latvia. I hope that we will finally persuade the heads of these educational establishments to work out the respective curricula.

Training of judges is still a very topical problem. It is common knowledge that the number of cases concerning patent and trademark disputes examined by courts is growing (and, no doubt, will continue growing). Despite the efforts of the Patent Office and the assistance rendered by several international and national organizations, there are very few judges in Latvia, who have sufficient knowledge to be able to try cases in the

Un tomēr galvenais faktors, kas reāli varētu ietekmēt patentu un preču zīmju pieteikumu skaita pieaugumu, ir un paliek valsts ekonomiskā, tas ir, zinātnes, tehnikas un ražošanas, attīstība. Ticu, ka jau tuvākajā laikā mēs redzēsim šīs attīstības pozitīvās sekas.

Atskatoties uz Patentu valdes profesionālo darbību apskatāmajā laika posmā, gribu teikt, ka tā tika veikta kvalitatīvi, par ko liecina daudzu ārvalstu šajā jomā augsti profesionālu speciālistu izteiktie viedokļi. Domāju, ka viņu vērtējums ir patiess, jo Latvijas normatīvie akti, pirmkārt, rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, ir atbilstoši Eiropas Savienības un Pasaules tirdzniecības organizācijas prasībām, kā arī to īstenošana dzīvē notiek atbilstoši tradīcijām bagāto Patentu iestāžu praksei. Izsakot šādu vērtējumu Patentu valdes speciālistu darbam, nekādā gadījumā neuzskatu, ka varam būt apmierināti ar sasniegto. Ļoti labi saprotu, ka lai sasniegtu profesionālo sagatavotību un darba praksi, kāda ir Patentu iestādēm, kas pastāv jau 100 un vairāk gadus ar tajās strādājošiem, pie tam speciālu izglītību guvušiem speciālistiem, kam 25 un vairāk gadu stāžs, mums vēl ir tāls ceļš ejams, bet mēs mērķtiecīgi uz to ejam, un katrs nostrādātais gads to apliecina. Šajā sakarībā vēlos kārtējo reizi apliecināt savu pateicību Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas, Eiropas Patentu organizācijas, Austrijas, Vācijas, Šveices, Japānas, ASV, Norvēģijas, Zviedrijas un vairāku citu valstu Patentu iestāžu vadītājiem un speciālistiem par dotajām iespējām un sniegto palīdzību Patentu valdes speciālistu profesionālajā izaugsmē.

Paralēli rūpēm par Patentu valdes darbinieku nepārtrauktu bagātināšanu ar jaunām zināšanām un iemaņām, ir jāpanāk, lai notiktu ne tikai plašāka sabiedrības informēšana par intelektuālā, pirmkārt, rūpnieciskā, īpašuma lomu ekonomikā un tā aizsardzību, bet lai būtu arī iespēja visiem, kas par to interesējas, apgūt šajā jomā nepieciešamās zināšanas. Šeit iniciatīva, organizējot īslaicīgus kursus un seminārus, jāuzņemas Patentu valdei, kā arī, domāju, šo pienākumu varētu veikt jau pieminētā Intelektuālā īpašuma un inovāciju akadēmija. Protams, ka galvenā loma un atbildība kvalificētu speciālistu sagatavošanā intelektuālā (rūpnieciskā) īpašuma jomā būs jaunajai Juridiskajai augstskolai, Latvijas Universitātei, kā arī LU Starptautisko attiecību institūtam. Gribu ticēt, ka minēto mācību iestāžu vadītājus mums beidzot izdosies pārliecināt par nepieciešamību izstrādāt attiecīgas mācību programmas un tās īstenot.

Runājot par speciālistu sagatavošanu, joprojām ļoti aktuāls ir jautājums par tiesnešu apmācību. Nav noslēpums, ka pakāpeniski pieaug (un noteikti pieaugs turpmāk!) patentu strīdu un preču zīmju lietu izskatīšana tiesās. Neskatoties uz Patentu valdes pūlēm un vairāku starptautisku un atsevišķu valstu organizāciju palīdzību, šobrīd Latvijā ir neliels skaits tiesnešu, kuriem ir atbilstošas zināšanas, lai izskatītu lietas rūpnieciskā īpašuma jomā. Tiesnešu korpusam, kuri būtu labi sagatavoti šo specifisko lietu izskatīšanā, ievērojami jāpaplašinās un, galvenais, jābūt profesionāli labi sagatavotiem. Pretējā gadījumā rodas

tiesas kļūdas, kas negatīvi atsaucas uz rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas prestižu. Tiesnešu sagatavošanā, kā arī sistemātiskā viņu kvalifikācijas paaugstināšanā mēs pamatoti ceram uz ārvalstu organizāciju palīdzību un atbalstu.

Pagājušajā gadā Latvijas Zinātņu akadēmija, piedaloties Patentu valdei, sagatavoja informāciju Internetā par Latvijā radītiem izgudrojumiem un vairākiem pazīstamiem izgudrotājiem. Kaut arī šī mājas lapa dod pietiekami plašu ieskatu izgudrojumu jomā Latvijā, kā arī nedaudz informācijas par Patentu valdi, taču pilnvērtīgas Patentu valdes mājas lapas izveide ir neatliekams uzdevums.

Runājot par izgudrojumiem, kā arī nedaudz atgriežoties pie agrāk izteiktām domām par patentu pieteikumu skaita pieaugumu, uzskatu, ka ir pienācis laiks izveidot Latvijas Izgudrotāju asociāciju. Asociācijas ietvaros varētu apmainīties domām gan jaunie izgudrotāji, gan izgudrotāji ar stāžu, tādējādi savstarpēji bagātinoties, un, varbūt, radīt jaunas idejas un ieceres, kā arī kopīgi meklēt iespējas šo ieceru īstenošanā. Asociācija varētu būt arī būtisks faktors studentu un jaunu speciālistu iesaistīšanā "izgudrošanas noslēpumos un procesā". Vēlreiz pieminot Intelektuālā īpašuma un inovāciju akadēmiju, uzskatu, ka palīdzēt Latvijas Izgudrotāju asociācijas izveidošanā un veicināt tās uzdevumu īstenošanu ir viens no tās tuvākajiem uzdevumiem.

Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju 1999. gadā tika sekmīgi īstenots projekts "Labākais ar patentu aizsargātais Latvijas izgudrojums". Konkurss deva pietiekami plašu, un, galvenais, pozitīvu rezonansi sabiedrībā, kā rezultātā esam nolēmuši sadarbību ar Zinātņu akadēmiju turpināt, pamatoti uzskatot, ka šādi pasākumi veicina izgudrošanas aktivitātes valstī.

1998. gadā Patentu valde ar informāciju par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības iespējām Latvijā piedalījās Pasaules izstādē Lisabonā (Portugāle). Šī informācija izraisīja pietiekami dzīvu interesi starp Latvijas ekspozīcijas apmeklētājiem, kas pārstāvēja rūpnieciskos uzņēmumus un zinātniskās organizācijas. Izstādes un līdzīgus pasākumus Patentu valde turpmāk izmantos vēl plašāk, lai informētu ārvalstu organizācijas un speciālistus par prasībām un iespējām aizsargāt tiem piederošos rūpnieciskā īpašuma objektus Latvijā, tādējādi labvēlīgi ietekmējot inovāciju pieprasīti mūsu valstī.

Ievērojot Patentu valdes speciālistu piedalīšanos Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas un Eiropas Patentu organizācijas Programmu komitejās, 1999. gadā tika sagatavota Intelektuālā īpašuma attīstības un tā aizsardzības nodrošināšanas stratēģiskās attīstības programma valstī 2000.-2005. gadam kā konceptuāls priekšlikums, kas zināmā mērā izrietēja no šo starptautisko organizāciju īstermiņa un vidējā termiņa programmām un ilgtermiņa prognozēm. Šajā konceptuālajā priekšlikumā – programmā ir ietverti ne tikai jautājumi, kas skar rūpniecisko īpašumu, bet arī autor- un blakustiesības, globālie informācijas tīkli un sabiedriskā diplomātija, apmācība un vairāki citi jautājumi, kuru īstenošana kopumā varētu dot būtisku ieguldījumu valsts ekonomikā un tās attīstībā.

field of industrial property. The corps of judges that would be well prepared to deal with these specific cases should be expanded considerably, but first and foremost they must have adequate professional training. Otherwise judicial errors may happen, that would have a negative influence on the reputation of the system of industrial property protection. We have good reason to hope for some assistance and support from foreign organizations in training the judges and consistently improving their qualifications.

Last year the Academy of Sciences of Latvia in collaboration with the Patent Office published some information on the INTERNET about inventions of Latvian origin and about some well-known inventors. Although this site gives quite a comprehensive insight into the field of inventions in Latvia, as well as some information concerning the Patent Office, the development of Patent Office's homepage is an urgent task.

Speaking of inventions, and returning to my previously expressed thoughts about the increase of the number of patent applications, I believe the right time has come to organize Latvian Association of Inventors. The Association might offer an opportunity to the young inventors and to the more experienced ones to exchange their opinions, that would be beneficial to all of them. They might create new ideas and plans and together look for the ways how to carry out their plans. The Association could also be a significant factor in involving students and young specialists in "the secrets and the process of invention". Returning to the Academy of Intellectual Property and Innovation again, I think that one of its tasks in the near future should be helping to organize Latvian Association of Inventors and encouraging the accomplishment of the Association's aims.

In cooperation with the Academy of Sciences the project "The Best Patented Latvian Invention" was successfully completed in 1999. The competition had a vast and, most significantly, positive response in the public, that resulted in our decision to continue our cooperation with the Academy of Sciences, as we have good reason to believe that such measures encourage the activity of invention in the country.

The Patent Office of Latvia presented some information on the possibilities of industrial property protection in Latvia at the EXPO'98 exhibition in Lisbon (Portugal). This information caused keen interest among the visitors of Latvia's exhibition – representatives of industrial enterprises and scientific organizations. The Patent Office is planning to take advantage of exhibitions or similar activities to inform foreign organizations and specialists about the requirements and possibilities to protect their industrial property objects in Latvia, thus attracting innovations to this country.

Considering the participation of Patent Office's specialists in the work of the Program Committees of the World Intellectual Property Organization and the European Patent Organization, the Strategic Development Program for Ensuring Intellectual Property Development and Protection in 2000-2005 was drafted in 1999 as a conceptual proposal. This proposal was to a certain extent derived from the short-term and medium-term programs and long-

term prognosis of these international organizations. This conceptual proposal – program deals not only with industrial property, but also with copyright and neighbouring rights, global information networks and public diplomacy, training and other issues, that, taken as a whole, could give a significant contribution to the national economy and its development. We are now waiting for the respective ministries to express their opinion on this conceptual proposal, that would allow to develop and to carry out practicable short-term and medium-term programs. Besides a coordinator for all this work has to be appointed.

Unfortunately I have to mention also a negative factor that considerably hinders Patent Office's development. Due to the decision taken by the Cabinet of Ministers in 1993 on the financing of the Patent Office from the payments it received for industrial property protection – just like in many other countries (although these payments were labelled "state fees" in Latvia, unlike other countries), we were able to perform the tasks set by the WIPO and to become part of the common industrial property protection system of the European countries. Bigger and bigger investments were necessary in order to cope with the growing amount of current tasks, and to remain an equal partner among other European countries in the field of industrial property protection. Nevertheless, the Patent Office's funds were included in the state budget, thus drastically reducing the available resources, although the Patent Office's funding was in no way related to the budget (money received from tax-payers), and consequently radically limiting the prospects of Patent Office's development, and even putting at risk the performance of its current tasks. I would still like to believe that the experience of many Patent Offices from the whole world will convince the administration of the respective Latvian organizations that the previously mentioned payments are not state fees, and that the Patent Office of Latvia has the right to use these resources to full extent according to its needs.

The tasks lying ahead of us in the sphere of industrial property protection are manifold and significant. Nevertheless, appraising the achievements of the previous years, that have resulted in the formation of a viable National system for industrial property protection, which is in full compliance with the respective international requirements and practices, I would like to express my firm conviction that the specialists of the Patent Office will cope with these tasks, thus further developing and consolidating this system.

*Z. Aumeisters,
Director*

Šobrīd šis konceptuālais priekšlikums gaida attiecīgo ministriju viedokli un reālu īstenošanu un vidējā termiņa programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī visa šī darba koordinators nozīmēšanu.

Nedrīkstu nepieminēt vienu negatīvu faktoru, kas būtiski kavē Patentu valdes attīstību. Tikai pateicoties tam, ka 1993. gadā Ministru kabinets pieņēma lēmumu par Patentu valdes finansēšanu no tās ieņēmumiem par veiktajām darbībām rūpnieciskā īpašuma aizsardzībā (Latvijā atšķirībā no citām valstīm šie maksājumi tiek kvalificēti kā valsts nodevas!), kā tas ir daudzās citās valstīs, mēs varējām sekmīgi veikt visus WIPO uzdevumus un pilnībā iekļauties kopējā Eiropas valstu rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmā. Sekmīga aizvien pieaugošo aktuālo uzdevumu veikšana un attīstība, lai arī turpmāk mēs būtu līdztiesīgi partneri Eiropas valstu saimē rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, prasa aizvien lielāku līdzekļu ieguldījumu. Taču 1999. gadā Patentu valde atkal tika iekļauta budžetā, tādējādi stipri ierobežojot tai pieejamos līdzekļus, kuriem nav nekāda sakara ar budžeta līdzekļiem (nodokļu maksātāju naudu), un līdz ar to ne tik vien krasi ierobežojot Patentu valdes attīstības iespējas, bet pat apdraudot aktuālo uzdevumu veikšanu. Tomēr ticu, ka pasaules valstu Patentu iestāžu pieredze pārliecinās attiecīgo Latvijas organizāciju vadītājus, ka šie maksājumi nav valsts nodevas un, ka šos ieņēmumus Patentu valde pilnā mērā ir tiesīga izmantot tai nepieciešamajā apmērā.

Uzdevumu, kas jāveic rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, ir daudz un atbildīgi. Tomēr izvērtējot iepriekšējo gadu darbu, kā rezultātā izveidota dzīvotspējīga rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nacionālā sistēma, kas pilnā mērā atbilst attiecīgajām starptautiskajām prasībām un praksei, atļaujos izteikt pārliecību, ka Patentu valdes speciālisti veiks šos uzdevumus, tādējādi tālāk attīstot un nostiprinot šo sistēmu.

*Z. Aumeisters,
direktors*

AKTUĀLĀKĀ PROBLĒMA – MĀCĪBA PAR RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA TIESĪBĀM

Pēdējos divos gados Latvijā tika pabeigta tās rūpnieciskā īpašuma aizsardzības likumu normu saskaņošana ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem un Pasaules tirdzniecības organizācijas *Vienošanās par intelektuālā īpašuma tiesību aspektiem saistībā ar tirdzniecību (TRIPS līgums)* prasībām. Līdz ar to varam konstatēt, ka šajā laika posmā principā pabeigta arī tādas rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības sistēmas izveidošana, kuras pamati pilnīgā mērā atbilst starptautiskajās konvencijās un vienošanās noteiktajiem rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības pamatiem.

Bez iepriekšminētā šāds secinājums balstās vēl arī uz to, ka pašlaik Latvijā ir visi šai sistēmai nepieciešamie elementi, proti: tiesiskie priekšnoteikumi (t.i., noteikts normatīvo aktu kopums), administratīvais mehānisms rūpnieciskā īpašuma tiesību iegūšanai un uzturēšanai spēkā (Patentu valde, patentu pilnvaroto institūts, LPV Apelācijas padome), pietiekami iedarbīgi tiesiskie līdzekļi minēto tiesību realizācijas nodrošināšanai (LPV Apelācijas padome, tiesu sistēma).

1998. gada beigās Latvijas Satversme tika papildināta ar 8. nodaļu "Cilvēka pamattiesības". Salīdzinājumā ar 1991. gada konstitucionālo likumu *Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi* Satversmes 8. nodaļa paplašināja norādi uz aizsargājamajiem intelektuālā īpašuma tiesību veidiem: tās 113. p. līdz ar autortiesībām tagad min arī patenttiesības: "Valsts atzīst zinātniskās, mākslinieciskās un citādas jaunrades brīvību, kā arī aizsargā autortiesības un patenttiesības."

Pēc Patentu valdes ierosinājuma un sagatavotajiem likumprojektiem 1998.–1999. gadā tika pieņemts *Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likums* (pieņemts 12.03.98, stājies spēkā 30.04.98) un *Likums par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (pieņemts 16.06.99, stājies spēkā 15.07.99). Abu likumu pamatā ir attiecīgās ES direktīvas un *TRIPS līguma* noteikumi. Raksturojot jauno likumu par preču zīmēm, jāuzsver, ka, atšķirībā no iepriekšējā, tas ietver divas jaunas nodaļas: par preču zīmju starptautisko reģistrāciju un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.

Nevar nepieminēt, ka šajos gados Latvijas normatīvo aktu krājums tika papildināts ar dažiem citiem normatīvajiem aktiem, kuri tieši vai netieši attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesisko aizsardzību, un proti: *Informācijas atklātības likums* (pieņemts 29.10.98, stājies spēkā 20.11.98), kurš paredz atsevišķus noteikumus par uzņēmējdarbības noslēpumu aizsardzību; LR Ministru kabineta *Noteikumi par muitas kontroles pasākumiem intelektuālā īpašuma*

THE MOST TOPICAL PROBLEM – TEACHING ON INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS

During the last two years the provisions of Latvia's laws on industrial property protection have been harmonized with the normative acts of the European Union and with the requirements of the World Trade Organization's Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS). Therefore we may conclude that the formation of a national system for legal protection of industrial property has been completed during the period of review, and the system is in full compliance with the basic principles of industrial property protection prescribed by international conventions and agreements.

This conclusion, besides the above mentioned considerations, is also based on the fact that at present Latvia has all the elements necessary for this system. These elements are, in particular, the legal prerequisites (i.e. a set of normative acts), the administrative mechanism for obtaining and maintaining industrial property rights (the Patent Office, the institution of patent attorneys, the LPO Board of Appeals), and effective legal means for enforcement of these rights (the LPO Board of Appeals, the system of courts).

At the end of 1998 the Constitution of the Republic of Latvia (Satversme) was supplemented with Chapter 8 "Fundamental Human Rights". As compared to the Constitutional Law of 1991 "The Rights and Obligations of a Citizen and a Person", Chapter 8 of the Constitution contains a broader reference to protectable types of intellectual property. Article 113 besides copyright now mentions also patent rights: "The state shall recognize the freedom of scientific research, artistic and other creative activity, and shall protect copyright and patent rights."

On the initiative of the Patent Office and on the basis of the draft laws prepared by the LPO the following laws were passed in 1998–1999: the Law on Protection of Topographies of Semiconductor Products (adopted on 12.03.98, entered into force on 30.04.98) and the Law on Trademarks and Indications of Geographical Origin (adopted on 16.06.99, entered into force on 15.07.99). Both laws are based on the respective EU directives and TRIPS provisions. Speaking about the new law on trademarks it should be pointed out that, as compared to the previous law, it contains two new chapters – on international registration of trademarks and on indications of geographical origin.

It should be mentioned that during these years the set of Latvia's normative acts has been supplemented with several new laws and regulations, that are directly or indirectly related to legal protection of industrial property, and namely, the Law on Freedom of Information (adopted on 29.10.98, entered into

force on 20.11.98), that contains several provisions on the protection of business secrets; Cabinet of Ministers Regulations on Customs Control Measures for the Protection of Intellectual Property (adopted on 9.02.99, entered into force on 1.07.99). In 1998 the Competition Law of 1997 entered into force. Chapter V "Unfair Competition and Misleading Advertising" of this Law provides for an additional opportunity for more effective regulation of legal relations pertaining to the use of industrial property objects (trademarks, trade secrets, etc.). The Criminal Law of Latvia (adopted on October 15, 1998) provides for criminal liability for intentional disclosure of somebody else's personal secret (Art. 144), for infringement of certain invention rights (Art. 147), for illegal acquirement and disclosure of economical, scientific and technical or other information that is an official secret or a trade secret (Art. 200), illegal use and counterfeiting of somebody else's trademark or other distinctive mark (Art. 206), for unfair competition and misleading advertising (Art. 211).

Latvia has had significant achievements in the sphere of international relations in 1998-1999.

After a prolonged examination of Latvia's foreign trade regime and of the national laws for intellectual property protection by a special working party of the World Trade Organization (WTO) it was finally admitted in 1998 that they were in compliance with the requirements of the WTO agreements, and the General Council of the WTO adopted a decision on Latvia's accession to this organization.

At the end of 1998 the following laws were adopted and entered into force: "On the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization" and "On the Protocol of Accession of Latvia to the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization". With the adoption of these laws the provisions of the TRIPS Agreement became applicable with respect to Latvia.

After Latvia regained its independence its accession to the WTO was natural as "Latvia has always played a significant role in the development of regional trade relations – it has been like a gateway in the trade relations between the West and the East. Latvia has always been an active partner of international trade."

In connection with Latvia's accession to the Marrakesh Agreement, it should be pointed out that in the sphere of intellectual, as well as industrial property protection Latvia's relations with the WTO member states are basically governed by the TRIPS Agreement. Therefore we should assume that some of the previously concluded trade and free trade agreements between Latvia and the WTO member states have lost their significance with respect to intellectual property protection, as the provisions of the TRIPS Agreement include and particularize the provisions of the said individual agreements. At the same time the trade and free trade agreements that Latvia has concluded with foreign countries that are not WTO members contain provisions that in their contents and in the scope of commitments differ considerably from the provisions of the TRIPS

aizsardzībai (pieņemti 9.02.99, stājušies spēkā 1.07.99). 1998. gadā stājās spēkā 1997. gada *Konkurences likums*, kura V nodaļas "Negodīga konkurence un maldinoša reklāma" noteikumi rada papildu iespēju efektīvāk regulēt ar daļu rūpnieciskā īpašuma objektu (preču zīmju, komercnoslēpumu u. tml.) izmantošanu saistītās tiesiskās attiecības, un *Latvijas Krimināllikums* (pieņemts 15.10.98), kurā paredzēta kriminālatbildība par sveša personiska noslēpuma tīšu izpaušanu (144. p.), dažu izgudrojuma tiesību pārkāpšanu (147. p.), ekonomisko, zinātniski tehnisko vai citu ziņu, kuras ir dienesta noslēpums vai komercnoslēpums, neatļautu iegūšanu un izpaušanu (200. p.), svešas preču zīmes un citas atšķirības zīmes neatļautu izmantošanu un viltošanu (206. p.), negodīgu konkurenci un maldinošu reklāmu (211. p.).

Ievērojami sasniegumi 1998.–1999. gadā atzīmējami arī starptautisko attiecību plāksnē.

1998. gadā, pēc ilggadīgā Latvijas ārējās tirdzniecības režīma, arī nacionālo intelektuālā īpašuma aizsardzības likumu izskatīšanas speciālajā Pasaules tirdzniecības organizācijas Darba grupā, tika atzīts, ka tie atbilst PTO līgumu prasībām, un PTO Vispārējā padome pieņēma lēmumu par Latvijas iestāšanos organizācijā.

1998. gada beigās tika pieņemti un stājās spēkā likumi *Par Marakešas līgumu par Pasaules tirdzniecības organizācijas izveidošanu* un *Par Protokolu par Latvijas pievienošanos Marakešas līgumam par Pasaules tirdzniecības organizācijas izveidošanu*. Līdz ar to attiecībā uz Latviju stājās spēkā arī *TRIPS līguma* noteikumi.

Latvijas iestāšanās PTO pēc tās neatkarības atgūšanas bija likumsakarīga, jo "Latvijai vienmēr ir bijusi liela loma tirdzniecības sakaru attīstībā reģionā – tā ir bijusi vērti tirdzniecības sakarus starp Rietumiem un Austrumiem. Latvija vienmēr ir bijusi rosīgs starptautiskās tirdzniecības partneris."¹

Sakarā ar Latvijas pievienošanos *Marakešas līgumam*, jāatzīmē, ka intelektuālā, arī rūpnieciskā, īpašuma aizsardzības jomā Latvijas savstarpējās attiecības ar valstīm, kas ir PTO dalībvalstis, patlaban regulē galvenokārt *TRIPS līgums*. Tāpēc jāpieņem, ka atsevišķi agrāk noslēgtie Latvijas tirdzniecības un brīvās tirdzniecības līgumi ar PTO dalībvalstīm faktiski zaudēja savu aktualitāti attiecībā uz intelektuālā īpašuma aizsardzību, jo *TRIPS līguma* noteikumi aptver un konkretizē minēto līgumu noteikumus. Tai pašā laikā Latvijas noslēgtie tirdzniecības un brīvās tirdzniecības līgumi ar ārvalstīm, kas nav PTO dalībvalstis, ietver tādus noteikumus, kuri gan saturiskajā ziņā, gan pēc saistību apjoma būtiski atšķiras no *TRIPS līguma* noteikumiem. Tādējādi var secināt, ka intelektuālā, arī rūpnieciskā, īpašuma aizsardzības jomā Latvijas savstarpējās attiecības ar citām ārvalstīm patlaban balstās uz dažādiem tiesību un saistību pamatiem.

1999. gadā Saeima pieņēmusi likumus par Latvijas pievienošanos ar *Madrides nolīgumu par zīmju starptautisko reģistrāciju saistītajam Protokolam* un *Preču zīmju likumu harmonizācijas*

¹Ceļš uz nākotnes tirdzniecību. PTO – Pasaules tirdzniecības organizācija. LR Ārlietu ministrija. R., 1997, 3. lpp.

ligumam, kuru Latvija parakstīja 1994. gadā Diplomātiskajā konferencē Ženēvā.

Pieskaroties jautājumam par rūpnieciskā īpašuma tiesību realizācijas nodrošināšanu, jāmin LPV Apelācijas padome, kura ir viens no svarīgākajiem tiesību realizācijas nodrošināšanas sistēmas elementiem. Tās darbību raksturo sekojoši statistikas dati:

Agreement. Therefore we may conclude that in the sphere of intellectual and also industrial property protection Latvia's relations with foreign countries are based on different legal principles and commitments.

In 1999 the Saeima (Parliament) adopted Laws on Latvia's accession to the Protocol Related to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of

1. tabula **Apelācijas padomes darbība 1997. – 1999. gadā**
Table 1 **Activities of the Board of Appeal 1997 – 1999**

	1997			1998			1999			Kopskaitis Total
	izgudrojumi inventions	preču zīmes trade-marks	dizainparaugi industrial designs	izgudrojumi inventions	preču zīmes trade-marks	dizainparaugi industrial designs	izgudrojumi inventions	preču zīmes trade-marks	dizainparaugi industrial designs	
I. Apelācijas Appeals										
iesniegtas filed	5	22	–	1	26	–	1	29	–	84
izskatītas examined	5	24	–	1	19	–	1	16	–	66
apmierinātas satisfied	2	11	–	1	10	–	–	7	–	31
noraidītas rejected	3	13	–	–	9	–	1	9	–	35
izbeigta lietvedība terminated	–	–	–	–	1	–	–	21	–	22
II. Iebildumi Oppositions										
iesniegti filed	–	190	1	–	198	3	–	159	1	552
izskatīti examined	–	115	1	–	159	–	–	167	–	442
apmierināti satisfied	–	36	1	–	71	–	–	80	–	188
mierizligumi amicable agreements	–	4	–	–	–	–	–	6	–	10
noraidīti rejected	–	45	–	–	60	–	–	49	–	154
izbeigta lietvedība terminated	–	30	–	–	28	–	–	32	–	90
III. Tiesā pārsūdzētie ApP lēmumi Board of Ap- peal Decisions Appealed against in Court	–	20	–	–	5	–	–	4	–	29

Tātad, aplūkojot iepriekšējo laika posmu, var secināt, ka rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā gūti noteikti panākumi. Taču, neraugoties uz to, jādama par nākotni ir arvien vēl pastāvošām problēmām. Dažas no tām ir acīmredzamas, piemēram, nacionālo likumu pilnveidošana un savstarpēja saskaņošana, balstoties uz praksi, it sevišķi, tiesu praksi, kā arī jaunām tendencēm starptautiskajās rūpnieciskā īpašuma tiesībās; rūpnieciskā īpašuma tiesību realizācijas nodrošināšanā – administratīvās sistēmas tālāka attīstība.

Marks and to the Trademark Law Treaty, that Latvia had signed in 1994 at the Diplomatic Conference in Geneva.

Speaking of the enforcement of industrial property rights, we should mention the Board of Appeal of the LPO that is one of the basic elements of the system for enforcement of rights. The activities of the Board of Appeals are characterized in the Table 1.

When looking back at the period of review, we may conclude that considerable achievements have been made in the field of industrial property protection.

Irrespective of this, we still have to think about the future and about the presently existing problems. Some of them are quite obvious, like the improvement and coordination of the national laws on the basis of practice, in particular, court practice, and the new tendencies in the field of international industrial property rights; or – in the sphere of enforcement of industrial property rights – further development of the administrative system.

Nevertheless, it seems that the basic problem is to be looked for on another level, and namely, the development of a national teaching on industrial property rights. Although the process of development of the national legal basis and of the administrative system has been completed, it does not mean that the respective national theory, teaching, doctrine has also been developed in Latvia. Unfortunately that is not the case. Therefore the most topical tasks in this sphere are related to the research and generalization of the conception of the legal character of industrial property rights, as well as to the formation and development of the national theoretical basis of the institute of industrial property rights.

*G. Polyakov
Deputy Director of LPO
Chairman of the Board of Appeals*

Un tomēr, šķiet, ka galvenā problēma patlaban ir citā plāksnē, proti, nacionālās mācības par rūpnieciskā īpašuma tiesībām izstrādāšanā, jo nacionālās normatīvās bāzes un administratīvās sistēmas tapšanas procesa pabeigšana vēl nenozīmē, ka līdztekus tam Latvijā jau izveidojusies arī attiecīgā nacionālā teorija, mācība, doktrīna. Diemžēl, tā tas nav. Tāpēc jāuzskata, ka aktuālākie uzdevumi šai jomā tagad ir saistīti ar rūpnieciskā īpašuma tiesību juridiskās dabas izpratnes apkopošanu un izpēti, kā arī rūpnieciskā īpašuma tiesību institūta nacionālās teorētiskās bāzes izveidošanu un attīstību.

*G. Poļakovs
LPV direktora vietnieks
ApP priekšsēdētājs*

LATVIJAS PATENTU VALDE – 80

1920 – 1940

Gadsimtu mijas un jaunā gadu tūkstoša tuvošanās rosina ieskatīties nākotnē, tiek izteikti minējumi un prognozes, taču ne mazāk svarīgi ir atskatīties pagātnē, jo rītdiena balstās šodienā, tāpat kā šodienai ar tās sasniegumiem saknes rodama vakardienā. Tādēļ runājot par izciliem sasniegumiem rūpnieciskā īpašuma aizsardzībā, ko astoņu gadu laikā paveikusi atjaunotā Latvijas Patentu valde, savā jomā veiksmīgi iekļaujoties Eiropas valstu saimē, atcerēsimies, ka 2000. gads ir apaļas jubilejas, 80-tās gadskārtas atzīme Latvijas rūpnieciskā īpašuma aizsardzībā – Latvijas Republikas Patentu valdes dibināšanas 80. gadskārtā.

Impēriju sabrukuma nosacīts, gadsimta otrajā dekādē līdzīgs veidojās liktenis Baltijas un Centrāleiropas tautām. Nodibinoties neatkarīgām valstīm, veidojās to valstiskās institūcijas, tai skaitā, nacionālā rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēma. Pēdējos divos gados savu valstu Patentu iestāžu 80. jubilejas atzīmi sasniegusi Igaunija, Lietuva, Čehijas Republika, Polija. 2000. gadā tām pievienojas Latvija.

Pirmās darbības rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības jomā Latvijas Republikā sākās jau 1919. gada otrajā pusē, tas ir, drīz pēc neatkarības pasludināšanas, ar likumprojekta par izgudrojumu patentu un aizsardzības nozīmju (preču zīmju) izstrādi. Šajā laikā jau tika saņemti pirmie patentu pieteikumi un aizsardzības nozīmju apstiprinājuma pieprasījumi, kuru izskatīšana gan vēl nevarēja notikt, jo nebija apstiprināts patentu likums.

1920. gada 5. februārī ar Tirdzniecības un Rūpniecības ministra rīkojumu tika iecelta Patentu valde, kura sāka darboties 1920. gada 9. februārī. Tā ietilpa Finanšu ministrijas rūpniecības departamenta sastāvā un tās pienākumi tika formulēti sekojoši:

"Patentu valdes pienākums ir pieņemt izgudrojumu, modeļu, fabrikas zīmējumu un preču zīmju pieteikumus, rūpēties par pieteikto lietu izspriešanu, uz attiecīgu lēmumu pamata izsniegt patentus jauniem izgudrojumiem un pārlabojumiem, vest izdoto patentu sarakstus, reģistrēt modeļus un fabrikas zīmējumus, izsniegt attiecīgas apliecības un vest reģistrēto modeļu un fabrikas zīmējumu sarakstus, reģistrēt preču zīmes, izsniegt pēc izspriešanas attiecīgas apliecības par preču zīmju lietošanas tiesību, vest reģistrēto preču zīmju sarakstu un izstrādāt likumu un rīkojumu projektus attiecībā uz patentu lietām."

Pie Patentu valdes pastāvēja patentu komiteja, kura izskatīja patentu pieteikumus un lēma par patenta piešķiršanu. Patentu valdi kopš tās pastāvēšanas pirmajiem gadiem līdz tās pēdējam brīdim vadīja inženieris Jānis Purics.

LATVIAN PATENT OFFICE – 80

1920 – 1940

The change of centuries as well as the approach of the new millennium stimulates our interest in the future. Various speculations and forecasts are voiced, but it is equally important to look back at the past, because tomorrow is based upon today; just like today, with all the present achievements, has its roots in yesterday. Therefore when we speak about the success that the renewed Patent Office of Latvia has achieved during the past eight years, successfully joining other European countries in its field of activities, we should keep in mind that the year 2000 is a significant landmark in the sphere of industrial property protection in Latvia – the 80th anniversary since the Patent Office of the Republic of Latvia was founded.

Disintegration of the big empires during the second decade of the 20th century caused many similarities in the fates of the Baltic and the Central European nations. They formed independent countries and consequently also their own state institutions, including their national systems for industrial property protection. During the last 2 years several countries have marked the 80th anniversary of their respective Patent Offices – Estonia, Lithuania, the Czech Republic, Poland – and now they are joined by Latvia too.

The first activities in the sphere of legal protection of national industrial property in the Republic of Latvia started already in the second half of 1919, i. e. shortly after the proclamation of Latvia's independence, with the drafting of laws on patents for inventions and on trademarks. At the same time the first patent applications and requests for trademark confirmation were filed. They could not be examined at that time, as the Patent Law had not been adopted yet.

On February 5, 1920, the Patent Office was established by order of the Minister of Trade and Industry. It was part of the Industry Department of the Ministry of Finance. Its duties were defined as follows:

The Patent Office shall receive applications for protection of inventions, models, factory drawings and trademarks, examine the applications, grant patents for inventions and improvements on grounds of the corresponding decisions, maintain registers of the granted patents, register models and factory drawings, issue the respective certificates and maintain the registers of models and factory drawings, register trademarks, after examination issue certificates on the right of trademark use, maintain the register of trademarks, and draft laws and instructions pertaining to patent matters.

There was a Patent Committee under the Patent Office, that examined patent applications and made decisions about granting of patents. The Patent Office

from the first years of its functioning to the very end was headed by the engineer Jānis Purics.

When we look how the legal basis for industrial property protection was created at that time, we can see similarities between our newly independent country and our neighbours as well as the Central European countries. In the initial stages of development the newly proclaimed Republic of Czechoslovakia took a lot from Austrian Patent Law of 1897 and Trademark Law of 1858.

The newly formed Republic of Latvia chose a similar course of action. In order to create the legal grounds for industrial property protection, Russia's former Industry Statute of 1913 was taken as a basis – in particular, its second part that, starting with Article 69, contained provisions pertaining to patents. A num-

44

FINANŠU ministrija
Rūpniecības departaments
Patentu valde
1922. g. APRĪLIS 1922 g.
Apliecības Nr. 30

AIZSARDZĪBAS APLIECĪBA.
Nr. 30

Ar šo apliecinām, ka rūpniecības departamenta patentu valde saņēmusi no Techno-Chemical Laboratories, Limited of "Fairlawn" Clarence Road, Clapham Park, London.

.. 6. decembrī 1922. g. plkst. .. lūgumu dēļ patenta apliecības izsniegšanas uz "Sausēšanas process un aparāti"

Lūgumu iesniedza Lielbritānijas konsuls Rīgā

Lūgumam pievienoti: apraksts (6 lapas. puses), zīmējums (4 lapas puses, pilnvaras)

un valsts kases kvite no 21 aprīļa 1922. g. par pietiekama nodokļa samaksu.

Zīmēgodokļa numurs: ..

Rūpniecības departamenta direktors: *J. Nāgys*

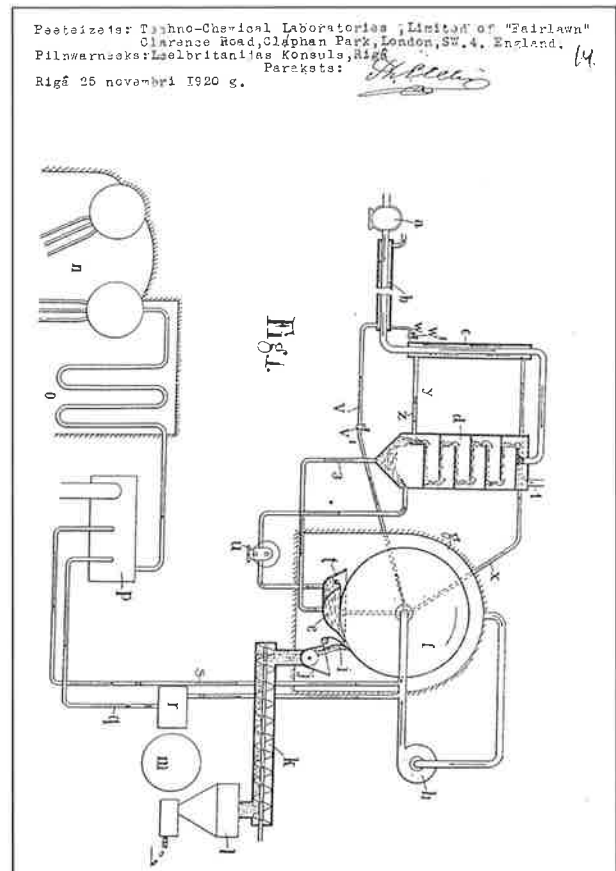
Patentu valdes priekšnieks: *J. Purics*

ber of the Statute's articles were adapted for the current situation, that resulted in the adoption of the "Amendments to the Regulations on the Procedure of Granting Protection Certificates and Patents for Inventions, Models and Trademarks" under the provisions of the Law of July 16, 1919. These Amendments were confirmed on December 22, 1921. After this date granting of patents for the examined inventions could be commenced.

During the years of Latvia's independence the law was amended several times. On May 17, 1922, the General Meeting of Latvia's Constitutional Assembly adopted the "Law on the Amendments to the Regulations on the Procedure of Granting Protection Certificates and Patents for Inventions,

Apskatot rūpnieciskā īpašuma aizsardzības tā laika tiesiskās bāzes veidošanu, atkal sastopamies ar mūsu jaunās valsts likteņa kopību ar kaimiņvalstīm un Centrāleiropas zemēm. Piemēram, tikko proklamētā Čehoslovākijas Republika sākuma periodā pārņēma daudz ko no Austrijas 1897. gada *Patentu likuma* un 1858. gada *Preču zīmju likuma*, jaunā Latvijas Republika par pamatu rūpnieciskā īpašuma tiesiskās bāzes veidošanai izmantoja bijušo Krievijas 1913. gada rūpniecības nolikumu – tā otro daļu, kas, sākot ar 69. pantu, satur patentu likumus. Virkne minētā nolikuma pantu tika piemēroti konkrētajiem apstākļiem, un tā rezultātā 1919. gada 16. jūlija likuma kārtībā tika izdoti *Pārgrozījumi noteikumos par izgudrojumu, modeļu un preču nozīmju aizsardzības apliecību un patentu izdošanas kārtību*, kas apstiprināti 1921. gada

22. decembrī, pēc kam varēja sākties izskatīto izgudrojumu patenta izsniegšana. Neatkarīgās Latvijas pastāvēšanas laikā grozījumi likumā izdarīti vairākkārt. 1922. gada 17. maija Satversmes Sapulces kopsēdē pieņemts *Likums par izgudrojumu, modeļu un preču nozīmju aizsardzības apliecību un patentu izdošanas kārtības noteikumu grozīšanu*. Pārgrozījumi rūpniecības nolikumā, kā arī likumā par izgudrojumu, modeļu un preču nozīmju aizsardzības apliecību un patentu izdošanas kārtības noteikumu grozīšanu – 1925. gada 19. martā. 1925. gadā pieņemts arī *Likums par izgudrojumu, modeļu, fabrikas zīmējumu un preču nozīmju aizsardzību izstādēs*.

1926. gada 5. oktobrī Latvijas Republikas Satversmes 81. panta kārtībā izdoti *Noteikumi par*

starptautiski reģistrēto preču nozīmju aizsardzības iegūšanu Latvijā un 1930. gada 16. janvārī – Pārgrozījumi un papildinājumi noteikumos par privilēģijām uz izgudrojumiem un pārlabojumiem.

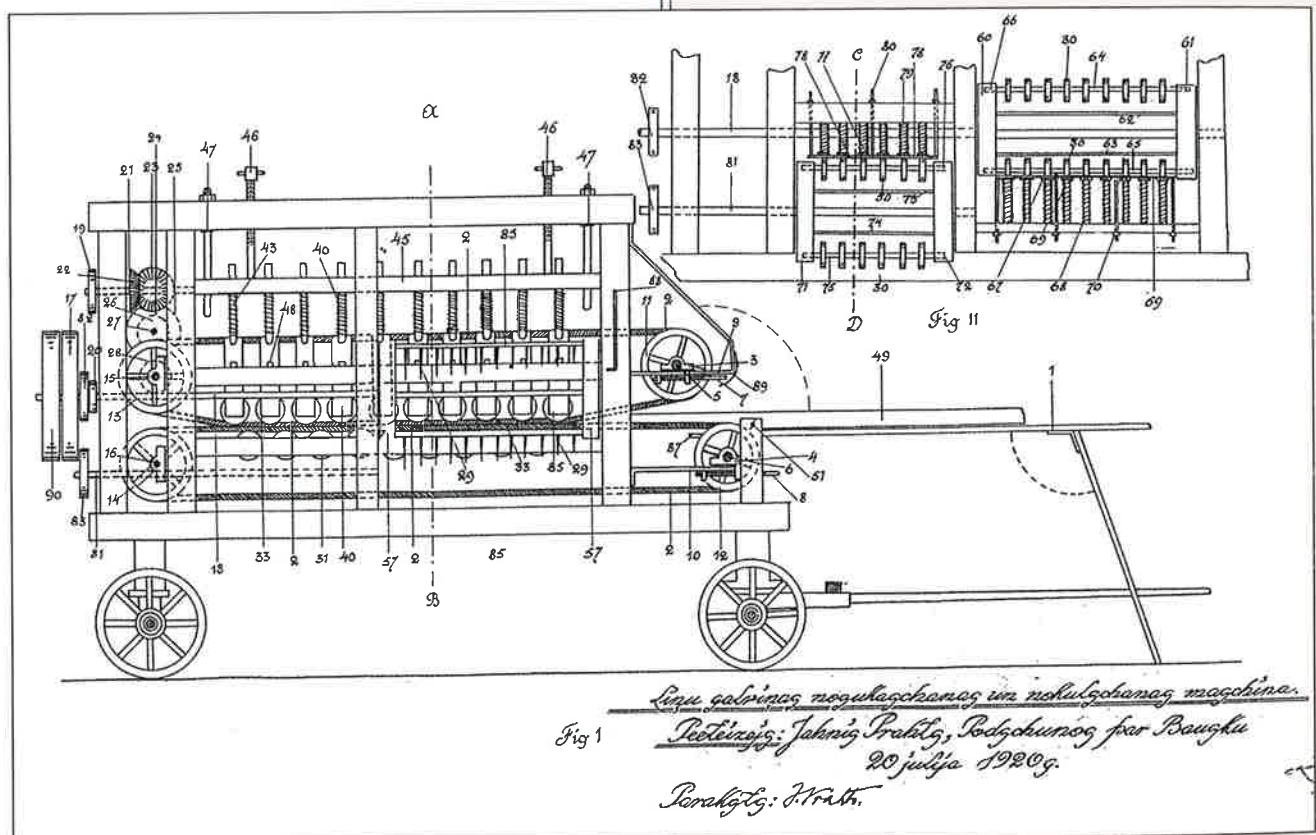
No iepriekš teiktā redzams, ka šajā laika periodā tika veikts liels darbs likumu pārveidošanā, piemērojot tos attiecīgā laika un Latvijas valsts prasībām.

Atbilde skeptiķu centieniem mazināt tā laika rūpnieciskā īpašuma aizsardzības institūcijas nozīmi ir fakts, ka Latvijas pievienošanos *Parīzes 1883. gada 20. marta konvencijai* (revid. Briselē 1900. gada 14. decembrī, Vašingtonā 1911. gada 2. jūnijā) un *Madrides 1891. gada 14. aprīļa nolīgumam par preču zīmju starptautisko reģistrēšanu* (revid. Briselē 1900. gada 14. decembrī, Vašingtonā 1911. gada 2. jūnijā) un *par nepareizu preču izcelšanās vietas apzīmējumu apkarošanu* (revid. Vašingtonā 1911. gada 2. jūnijā) akceptēja starptautiskās institūcijas, un tā stājās spēkā 1925. gada 20. augustā.

Models and Trademarks". "Amendments to the Industry Statute and the Law on the Amendments to the Regulations on the Procedure of Granting Protection Certificates and Patents for Inventions, Models and Trademarks" were adopted on March 19, 1925. "Law on the Protection of Inventions, Models, Factory Drawings and Trademarks in Exhibitions" was also adopted in 1925.

On October 5, 1926, "Regulations on the Procedure for Obtaining Protection for Internationally Registered Trademarks in Latvia" were adopted under the provisions of Article 81 of the Constitution of the Republic of Latvia, and on January 16, 1930, "Revisions and Amendments to the Regulations on Privileges to Inventions and Improvements".

On the basis of the above mentioned facts we can conclude that great efforts were taken to amend the respective laws and to adapt them for the current situation and for the needs of the Latvian State.

Vēlāk Ministru kabinets nolēma atsaukt Latvijas pievienošanos Madrides nolīgumiem un Latvijas pievienošanos attiecināt tikai uz *Parīzes 1883. gada 20. marta konvenciju*. Pēc šī lēmuma paziņošanas saskaņā ar konvencijas 17-bis panta noteikumiem minētais nolīgums palika spēkā vēl vienu gadu pēc tā uzteikšanas, t.i., līdz 1926. gada 21. decembrim.

1939. gada pirmajā pusē tika izstrādāts likumprojekts ar nosaukumu *Saimnieciskās autora tiesības*. Likumprojektā apvienoti bijušie Krievijas trīs atsevišķie likumi: likums par privilēģijām uz izgudrojumiem un pārlabojumiem, likums par īpašuma tiesībām un fabrikas zīmējumiem un paraugiem un likums par preču nozīmēm. Likumprojektā tika izdarītas izmaiņas,

The efforts of sceptically minded people to diminish the significance of the institution of industrial property protection at that time is challenged by the fact that Latvia's accession to the Paris Convention of March 20, 1883, (revised at Brussels on December 14, 1900, and at Washington on June 2, 1911) and to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks of April 14, 1891, (revised at Brussels on December 14, 1900, and at Washington on June 2, 1911) and On Prevention of Incorrect Indications of the Origin of Goods (revised at Washington on June 2, 1911), was recognized by international institutions and entered into force on August 20, 1925.

However the Cabinet of Ministers decided to revoke Latvia's accession to Madrid Agreements. Latvia's accession was referred only to the Paris Convention of March 20, 1883. After this decision was communicated to the Swiss Government the said Agreements, under the provisions of Article 17-bis of the Convention, remained in force for another year after the notification, i. e. till December 21, 1926.

In the first half of 1939 the law "Economic Author's Rights" was drafted. This draft law comprised 3 former separate laws of Russia – Law on Privileges to Inventions and Improvements, Law on Property Rights and Factory Drawings and Designs, and Law on Trademarks. The draft law was changed on the basis of practical experience, and it was harmonized with similar laws of Western Europe. The draft law was submitted for approval and it was expected to enter into force on May 15, 1939, however we have no proof that it actually happened, and the occupation of Latvia in 1940 put an end to any further activities in this sphere.

The first patent application that is at our disposal was filed by Jānis Prāts, a farmer from Bauska, on July 20, 1920, "Machine for Hackling off and Threshing out Flax Heads". Protection certificate No. 26 was granted on April 20, 1922. One of the first foreign applications was received from England on December 6, 1920. The applicant was Techno-Chemical Laboratories Limited of "Fairlawn" Clarence Road, Claphan Park, London, S.W. England, "Drying Process and Equipment". Protection Certificate No. 30 was granted on April 26, 1922.

During the 10 years from 1930 till 1939 on average 295 patent certificates for inventions were granted annually.

The last entry in the register of granted certificates was dated April 5, 1940, stating that 77 certificates had been granted in 1940. During the years of Latvia's first independence approximately 4500 patent certificates for inventions were granted. Unfortunately, accurate information about trademarks is not available at present. It is known, however, that 4744 trademarks had been registered as of April 1, 1928, and in the last years of independence, i. e. in 1938 and 1939, 329 and 236 trademarks respectively. After June 17, 1940, when Latvia lost its independence, the system for legal protection of industrial property ceased its functioning in the way it would function in an independent state.

The Patent Office renewed action on March 2, 1992 after Latvia's independence was renewed.

kas pamatotas uz praksē gūtajām atziņām, un tas tika vairāk pieskaņots šāda veida Vakareiropas likumiem. Likumprojekts tika iesniegts apstiprināšanai un tā stāšanās spēkā bija paredzēta 1939. gada 15. maijā. Drošu ziņu par šī lēmuma realizēšanu nav, un Latvijas okupācija 1940. gadā pārvilka svītru tālākai darbībai šajā jomā.

Vienu no pirmajiem izgudrojuma patentu pieteikumiem iesniedzis Jānis Prāts, lauksaimnieks no Bauskas, jau 1920. gada 20. jūlijā – *Linu galviņu nosukāšanas un nokulšanas mašīna*. Aizsardzības apliecība Nr. 26 saņemta 1922. gada 20. aprīlī. No ārvalstīm viens no pirmajiem pieteikumiem saņemts no Anglijas 1920. gada 6. decembrī – pieteicējs Techno-Chemical Laboratories Limited of "Fairlawn" Clarence Road, Claphan Park, London, S.W. England, *Drying Process and Equipment (Sausēšanas process un aparāti)*. Aizsardzības apliecība Nr. 30 izsniegta 1922. gada 26. aprīlī.

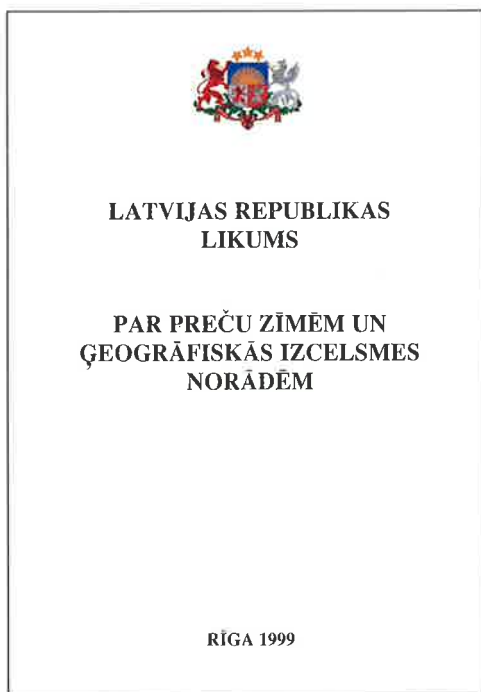
Pēdējos pirmās Latvijas Republikas 10 gados no 1930. līdz 1939. gadam vidēji gadā izsniegtas 295 izgudrojumu patentu apliecības.

1940. gadā pēdējais ieraksts datēts ar 5. aprīli, kad izsniegto apliecību žurnālā uzrādīts, ka izsniegtas 77 apliecības. Pavisam Latvijas pirmās neatkarības gados izsniegtas ap 4500 izgudrojumu patentu apliecības. Diemžēl, par preču zīmēm pagaidām mūsu rīcībā precīzu ziņu nav. Ir zināms, ka jau uz 1928. gada 1. aprīli bija reģistrētas 4744 preču zīmes un pēdējos neatkarības gados – 1938. un 1939. – attiecīgi 329 un 236. Pēc 1940. gada 17. jūnija, zaudējot savu valstisko neatkarību, Latvijā beidza funkcionēt arī rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības sistēma tādā veidā, kādā tā eksistē neatkarīgā valstī.

Pēc valstiskās neatkarības atjaunošanos Patentu valde darbību atsāka 1992. gada 2. martā.

JAUNAIS PREČU ZĪMJU LIKUMS

1999. gada 16. jūnijā Saeimā tika pieņemts, un tā paša gada 15. jūlijā stājās spēkā likums *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm*, aizstājot 1993. gada likuma *Par preču zīmēm* noteikumus. Kaut gan 1993. gada likums bija gluži moderns tiesību akts un tika sekmīgi piemērots, pēdējos gados nobrieda nepieciešamība to pilnveidot, ievērojot preču zīmju aizsardzības attīstības tendences un starptautiskos nolīgumus. It īpaši svarīgi bija ņemt vērā prasības, kuras ietver PTO *Vienošanās par intelektuālā īpašuma tiesību aspektiem saistībā ar tirdzniecību (TRIPS līgums)*, kā arī, cik vien tieši iespējams, saskaņot mūsu noteikumus ar Eiropas Kopienas noteicošo dokumentu šajā jomā – *Pirmo Padomes direktīvu dalībvalstu preču zīmju likumu tuvināšanai (89/104/EEC)*.

Likums veidots pēc citādas struktūras nekā agrākais. Preču zīmju izņēmuma tiesību un to realizācijas vispārīgie noteikumi ieņem to svarīgumam atbilstošu vietu vēl likumdošanas akta sākumā, un tikai tad izklāstīti zīmju reģistrācijas priekšnoteikumi un reģistrācijas procedūra. Šāds princips – no vispārīgā uz konkrēto, speciālo – ievērots viscaur, un atsevišķi izdalīti īpašie noteikumi par kolektīvajām zīmēm un preču zīmju starptautisko reģistrāciju. Atsevišķa nodaļa veltīta citam aizsardzības objektam – ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.

Tāpat, kā noteikts minētajā Eiropas direktīvā, preču zīmi var veidot jebkurš apzīmējums, ko var grafiski attēlot un kas ļauj atšķirt viena uzņēmuma pre-

THE NEW TRADEMARK LAW

On June 16, 1999, the Saeima (Parliament of Latvia) adopted the new law "On Trademarks and Indications of Geographical Origin" that entered into force on July 15, 1999, replacing the provisions of the "Law on Trademarks" of 1993. Although the Law of 1993 was quite an up-to-date legislative act and it was successfully implemented, it became necessary during the last few years to improve this law considering the trademark protection tendencies and international agreements. It was most essential to comply with the provisions of the WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS Agreement), and to approximate the provisions of our law with the ruling document of the European Community in this sphere – the First Council Directive to Approximate the Laws of the Member States Relating to Trademarks (89/104/EEC).

The new law has a different structure than the previous one. The general provisions on exclusive rights to trademarks and enforcement of these rights are placed, in accordance with their significance, at the beginning of the legislative act, followed by an outline of the prerequisites for registration of marks and the registration procedure. The same principle – from the general to the specific – has been followed throughout. The special provisions on collective marks and on international registration of trademarks have been singled out. A separate chapter is dedicated to another object of protection – indications of geographical origin.

The new law, just like the above mentioned European Council directive, states that a trademark may consist of any sign capable of being represented graphically, and which is capable of distinguishing the goods or services of one undertaking from those of other undertakings. The list of specific types of trademarks, that was quite extensive in the old trademark law, following the new developments in practice, has been supplemented with a separate shade of colour. The list is by no means exhaustive.

The rights of a trademark owner are described as negative, prohibiting rights. The owner of a registered trademark may prohibit other persons to use in the course of trade: 1) signs identical to the trademark in relation to identical goods or services (a likelihood of confusion shall be presumed); 2) signs where, because of their identity or similarity to the trademark and because of the identity or similarity of the goods and services, there exists a likelihood of confusion or a likelihood of association between the sign and the trademark on behalf of consumers. Thus the former 'likelihood of confusion' concept has been expanded with the 'likelihood of association' concept. The latter has already been applied in Latvia – following the practice of other countries – although this concept was not yet fixed in any

laws or regulations. Under certain circumstances any of the following actions may be considered infringement of exclusive rights: affixing of such signs to the goods or packaging thereof, offering the goods or putting them on the market or stocking them for these purposes, providing services or offering them, exporting or importing goods under the said signs, or using the signs on business papers or in advertising. The new law has also broadened the previous conception of unregistered trademarks, giving a positive answer about their use and protection – mainly under the provisions relating to unfair competition.

The scope of protection of well-known trademarks has been considerably extended. These standards were incorporated in the new law following the provisions of the TRIPS Agreement and on the basis of the conclusions which at the time were going to be included in the Joint Recommendations Concerning Provisions on the Protection of Well-Known Marks of Paris Union and WIPO (1999). In order to provide protection to a well-known mark it is not necessary that the mark has been registered or used in Latvia, it is enough that the mark is well known among the relevant sector of the public at least from advertising or other sources of information. An infringement of a well-known trademark is a sign that constitutes a reproduction, an imitation, a translation, or a transliteration of the well-known trademark, if it is used with respect to identical or similar goods or services. However, the same protection may be referred to other goods or services provided that consumers may perceive the use of the reproduction of the well-known trademark as indicating a connection with the owner of the well-known trademark, and provided that such use may be detrimental to the interests of the owner of this mark.

On the one hand trademark registration is limited by the absolute grounds for refusal, on the other hand – by the relative grounds for invalidation of a registration (earlier rights of other persons). The absolute grounds for refusal have been formulated following the standards set by the European Directive and the Community Trademark Regulation. Thus the grounds relating to lack of distinctiveness (among other things, the law gives a definition of distinctive character), descriptive character of a mark, possible deceptiveness, public principles of morality, insignia of national and international organizations and other symbols have been defined more clearly. The provisions of the TRIPS Agreement prohibiting the use of misleading geographical indications with respect to wines and spirits of particular origin have been included in the new law as one of the absolute criteria. During the opposition period or later in court a trademark registration may be opposed on the basis of earlier rights, mainly – an earlier trademark or a well-known trademark. The latter may still be used by the Patent Office as grounds for refusal of trademark registration. When comparing the trademarks, the previously mentioned 'likelihood of confusion' and 'likelihood of association' criteria are applied, but a well-known trademark may be used as an opposing mark even when the goods are not similar.

Filing clearly made in bad faith is a new ground for refusal, while the so called agent mark – a mark that the

ces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem. Zīmju konkrēto veidu uzskaitījums, kuri jau agrākajā likumā bija salīdzinoši daudzveidīgs, tagad, sekojot praksei, papildināts ar atsevišķu krāsas toni. Saraksts, protams, nav izsmeljošs.

Preču zīmes īpašnieka izņēmuma tiesības raksturotas kā negatīvas, aizliedzošas tiesības. Reģistrētas preču zīmes īpašnieks var aizliegt citiem komercdarbībā izmantot: 1) preču zīmei identiskus apzīmējumus saistībā ar identiskām precēm vai pakalpojumiem (iespēja apzīmējumus sajaukt tad tiek prezumēta); 2) apzīmējumus, kuru identiskuma vai līdzības dēļ un attiecīgo preču vai pakalpojumu identiskuma vai līdzības dēļ pastāv iespēja, ka patērētāji tos sajauc vai uztver kā saistītus ar preču zīmi. Tādējādi līdzšinējā zīmju sajaukšanas iespējas koncepcija ir paplašināta ar asociācijas iespēju, kura gan jau agrāk – pēc citu valstu prakses parauga – reizēm tikusi Latvijā piemērota, kaut arī nebija normatīvi noteikta. Par izņēmuma tiesību pārkāpumu pie attiecīgiem apstākļiem var atzīt gan preču marķēšanu ar šādiem apzīmējumiem, gan to izmantošanu uz iepakojuma, gan preču piedāvāšanu, laišanu tirgū vai uzglabāšanu šiem nolūkiem, pakalpojumu sniegšanu vai piedāvāšanu, preču eksportu vai importu saistībā ar šādiem apzīmējumiem, kā arī to izmantošanu lietišķajos dokumentos vai reklāmā. Likums paplašina līdzšinējo izpratni arī attiecībā uz neregistrētām preču zīmēm, sniedzot pozitīvu atbildi par to lietošanu un aizsardzību, – galvenokārt saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz negodīgu konkurenci.

Būtiski paplašināta plaši pazīstamu preču zīmju (agrāk sauktas par vispārināmām zīmēm) aizsardzība. Šīs normas likumprojektā tika iestrādātas, vadoties no *TRIPS līguma* noteikumiem un izmantojot tās atziņas, kuras tobrīd vēl tikai bija paredzēts ietvert *Parīzes savienības un WIPO Kopīgajās rekomendācijās par plaši pazīstamām zīmēm* (1999). Lai aizsargātu plaši pazīstamu preču zīmi, tai nav obligāti jābūt reģistrētai vai izmantotai Latvijā, pietiek, ja tā Latvijā tiešām ir pazīstama attiecīgajā patērētāju lokā kaut vai no reklāmām vai citas informācijas. Plaši pazīstamas preču zīmes pārkāpums ir tās atveidojums, imitācija, tulkojums vai transliterācija, ja tā tiek izmantota saistībā ar tādām pašām vai līdzīgām precēm vai pakalpojumiem. Tomēr aizsardzību var attiecināt arī uz citām precēm vai pakalpojumiem, ja plaši pazīstamās zīmes atveidojuma lietošanu patērētāji var uztvert kā norādi uz saistību ar minētās zīmes īpašnieku un ja šī lietošana var kaitēt zīmes īpašnieka interesēm.

Preču zīmju reģistrāciju no vienas puses ierobežo absolūtie reģistrācijas atteikuma pamatojumi, no otras – relatīvie kritēriji reģistrācijas atzīšanai par spēkā neesošu (citu personu agrākas tiesības). Absolūtie atteikuma pamatojumi izteikti pēc *Eiropas direktīvas un Eiropas Kopienas preču zīmes nolikuma* parauga. Līdz ar to skaidrāk nodalīti tie pamatojumi, kas attiecas uz zīmes atšķirtspējas trūkumu (cita starpā, likumā dota atšķirtspējas definīcija), apzīmējuma aprakstošo raksturu, iespējamo patērētāju maldinājumu, sabiedriskās morāles normām, valstu un starptautisko organizāciju simboliku un citiem simboliem. Kā absolūts kritērijs iekļauts *TRIPS līguma* noteikums, kas nepieļauj preču

zīmēs nepatiesi ietvert noteiktas izcelsmes vīnu un destilēto alkoholisko dzērienu ģeogrāfiskās norādes. Pēc reģistrācijas iebildumu periodā vai vēlāk tiesā zīmes reģistrāciju var apstrīdēt, balstoties uz agrākām tiesībām, starp kurām būtiskākās ir reģistrācijai agrāk pieteikta preču zīme un plaši pazīstama preču zīme. Pēdējo kā reģistrācijas atteikuma pamatojumu, tāpat kā līdz šim, var izmantot arī Patentu valde. Zīmju salīdzinājumā piemēro jau minētos sajaukšanas un asociācijas iespējas kritērijus, bet plaši pazīstamu zīmi var pretstatīt arī tad, ja preces nav līdzīgas.

Preču zīmes pieteikuma acīmredzami negodprātīgs nolūks ir jauns reģistrācijas atteikuma pamatojums, bet tā sauktā aģenta zīme – zīme, ko bez atļaujas uz sava vārda reģistrējis īstā īpašnieka pārstāvis, – vēl viens reģistrācijas veids, kuru var atzīt par spēkā neesošu. Šie noteikumi preču zīmju jomā nostiprina vispārpieņemto labas ticības principu, un tāpēc likuma Pārejas noteikumi tiem piešķir retroaktīvu spēku, – tos var piemērot jebkurām zīmēm neatkarīgi no pieteikuma datuma (citādi apstrīdēt preču zīmes, kas pieteiktas reģistrācijai Latvijā vai starptautiski reģistrētas attiecībā uz Latviju pirms 1999. g. 15. jūlija, var tikai saskaņā ar agrākā likuma noteikumiem).

Regulējot preču zīmes reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas un izskatīšanas kārtību, ņemtas vērā *Preču zīmju līguma* (Latvijā spēkā ar 1999. gada 28. decembri) prasības. Tādējādi noteikta iespējami liberāla, pieteicējiem ērta procedūra. Paredzēta pieteikuma un reģistrācijas sadalīšanas iespēja; līdz šim tā tika piemērota, bet trūka attiecīga normatīvā regulējuma. Atbilstoši vispārējai starptautiskai praksei izslēgta iespēja papildināt preču sarakstus, kas varēja kaitēt citu zīmju īpašnieku interesēm. Ieviesta iespēja atjaunot pieteikumu, ja lietvedība pārtraukta bez nodoma.

Balstoties uz pieredzi strīdu izskatīšanā Apelācijas padomē un tiesās, sīkāk izstrādāti apelāciju un iebildumu izskatīšanas noteikumi. Tagad Apelācijas padomes lēmumu iebilduma lietā var tiesā pārsūdzēt jebkura no lietas pusēm. Agrākais sešu mēnešu pārsūdzības termiņš nevajadzīgi novelināja zīmju konflikta atrisinājumu; tas saīsināts uz trim mēnešiem.

Saskaņā ar starptautiskajiem nolīgumiem stingri noteikumi ieviesti attiecībā uz reģistrēto zīmju obligātu lietošanu. Ja piecu gadu laikā pēc reģistrācijas zīmes izmantošana Latvijā nav uzsākta, uz šādu reģistrāciju nevar sekmīgi balstīt nedz prasību tiesā par zīmes pārkāpumu, nedz pat iebildumu Apelācijas padomē pret vēlākas zīmes reģistrāciju. Neizmantošana var arī kļūt par pamatu zīmes reģistrācijas atcelšanai. Pie tam zīmes uzturēšanai spēkā nepietiek ar formālām darbībām, par faktisku izmantošanu atzīst tikai tādu zīmes lietošanu, kurai ir noteikta tirgus sektora iegūšanas vai uzturēšanas mērķis.

Izmantojot uzkrāto pieredzi un sekojot *Preču zīmju līguma* priekšrakstiem, detalizēti izstrādāti zīmju nodošanas un licencēšanas noteikumi. Būtisks jaunievedums: atšķirībā no akta par zīmes nodošanu, licences līguma reģistrācija Patentu valdē nav obligāta, kaut arī tas var būt vēlami šā darījuma dalībniekiem.

representative of the real owner has registered in his or her own name – is another kind of registration that may be invalidated. These provisions enforce the generally accepted good faith principle in the sphere of trademarks, therefore the Transitional Provisions of the law confer retroactive force on these provisions – they are applicable to all trademarks irrespective of the filing date (in other cases trademarks that have been filed in Latvia or internationally registered with respect to Latvia before July 15, 1999, may be opposed only under the provisions of the previous trademark law).

When fixing the filing and examination procedure of trademark applications, the provisions of the Trademark Law Treaty (that are in force in Latvia since December 28, 1999) were taken into consideration. Thus a very liberal and applicant-friendly procedure was established. The new law contains provisions on division of applications or trademark registrations. It was practiced before, but the respective statutory rules were missing. Following the generally accepted international practice, a possibility to expand the list of goods has been ruled out, as it could be detrimental to the interests of other trademark owners. A possibility to renew an application has been introduced in cases where its processing has been interrupted unintentionally.

On the basis of the acquired experience in examination of trademark disputes by the Board of Appeal or courts of law, the provisions pertaining to examination of appeals and oppositions have been set out in greater detail. Any of the parties to opposition proceedings may now appeal the decision of the Board of Appeal to the court. The previous six months term of appeal unnecessarily delayed settlement of trademark disputes; it has been reduced to three months.

In compliance with international agreements strict provisions have been introduced with respect to mandatory use of the registered trademarks. If actual use of a trademark in Latvia has not been commenced within 5 years from the date of its registration, such registration may not be successfully invoked in infringement proceedings, nor used as a basis for filing an opposition with the Board of Appeal against the registration of a later mark. Non-use can also serve as grounds for revocation of a trademark registration. Formal use is not sufficient to maintain a trademark in force, only such use of a trademark is recognized as actual use that has the purpose of gaining or maintaining a certain market position.

On the basis of the acquired experience and following the guidelines of the Trademark Law Treaty the provisions on trademark transfer and licensing have been worked out in great detail. There is an essential novelty in this sphere unlike a statement of trademark transfer, a licensing contract does not have to be registered with the Patent Office, although such registration might be beneficial to the parties of the transaction. This liberalization results from the Proposed Joint Recommendation Concerning Trademark Licences drafted by the WIPO. Both a trademark transfer contract and a licensing contract may be declared null and void by court, if the contract misleads consumers. The rights of a licensee are guaranteed by the provision stating that neither a change in ownership, nor any licence subse-

quently granted to third parties can cancel previously granted licences.

The provisions on examination of trademark infringements have also been defined more precisely. Apart from cessation of the infringement and payment of damages arising from the infringement, the court in its judgement may also provide for recovery of court costs, and for measures to prevent further infringement, as well as impose an obligation to destroy the infringing goods. The new law makes no provision for alteration of the unlawful marking, as this sanction has been internationally recognized as a non-adequate legal remedy in comparison with the detriment caused by the infringer. When reviewing trademark disputes the court may apply measures for enforcement of the claim (seizure of the infringing goods, prohibition to distribute these goods, etc.) even when damages are not claimed. These measures may, under the provisions of the Civil Procedure Law, be applied at any time. If the owner of an earlier trademark has not contested the use of a later registered trademark for a period of five successive years, it is, under the provisions of the law, interpreted as acquiescence, and the owner of the earlier trademark may no longer invoke his rights against the later mark.

Termination of trademark duration has been formulated more clearly now, even terminologically. Cancellation of a trademark registration on the initiative of the owner (surrender), invalidation of a registration and revocation are different procedures, and each of them has different grounds. Let us take revocation as an example. The grounds for revocation may be the following: 1) the previously mentioned non-use for a period of five successive years, 2) transformation of the mark into a generic name (loss of distinctiveness), 3) deception of the public in consequence of the use of the mark.

The provisions pertaining to international marks are based on the present situation: Latvia is now a member state of the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks, as well as of the Madrid Protocol. The respective chapter of the law contains provisions on those activities of trademark applicants (owners) and the Patent Office, which in compliance with the provisions of the said international agreements are subject to the laws of the member states. On the initiative of trademark owners international registrations have been accorded a longer opposition period – four months.

Following the requirements of the TRIPS Agreement, the law provides for the protection of indications of geographical origin as well. This is a new object of protection in Latvia, although disputes about the use of indications of geographical nature in trademarks have already been reviewed. In accordance with the statutory definition, indications of geographical origin are geographic names or other indications or signs used to indicate, directly or indirectly, the geographical origin of goods or services, including indications of the characteristics or features thereof, which are attributable to this origin. Indications of geographical origin are protected without their registration, under the provisions pertaining to unfair competition. An action to enjoin false and mis-

Liberalizācija šai jomā izriet no WIPO sagatavotā rekomendāciju projekta par preču zīmju licencēm. Gan preču zīmes nodošanas, gan licences līgumu var atzīt par spēkā neesošu tiesa, ja tas izraisa patērētāju maldinājumu. Licenciāta tiesības garantē norma, kas nosaka, ka ne zīmes īpašnieka maiņa, ne vēlāk citam izdota licence nevar atcelt agrāk izdoto licenci.

Precizēti arī noteikumi par preču zīmju pārkāpumu izskatīšanu. Bez pārkāpuma pārtraukšanas un nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas tiesa var noteikt arī tiesāšanās izdevumu segšanu un paredzēt pasākumus pārkāpumu turpmākai novēršanai, arī ar pārkāpumu saistīto preču iznīcināšanu. Nelikumīgā marķējuma pārveidošana vairs nav paredzēta, jo šāda sankcija starptautiski atzīta par nepietiekami efektīvu tiesisku līdzekli salīdzinājumā ar to kaitējumu, kuru izraisa zīmes pārkāpējs. Preču zīmju strīdos tiesai atļauts piemērot prasības nodrošināšanas līdzekļus (pārkāpuma preču aizturēšana, to izplatīšanas aizliegums vai tml.), pat ja nav celta prasība par zaudējumu atlīdzību; un šos līdzekļus var piemērot – saskaņā ar Civilprocesa likumu – jebkurā brīdī. Ja vēlākas reģistrētas preču zīmes lietošanu agrākās zīmes īpašnieks neapstrīd piecus gadus no vietas, likums to uzskata par samierināšanos un neļauj vairs agrākās zīmes īpašniekam izmantot savas tiesības pret vēlāko zīmi.

Preču zīmju darbības pārtraukšana tagad noteikta skaidrāk, pat terminoloģiskā ziņā. Reģistrācijas dzēšana pēc īpašnieka iniciatīvas (atteikšanās no reģistrācijas), reģistrācijas atzīšana par spēkā neesošu un reģistrācijas atcelšana ir atšķirīgas procedūras, kurām katrai ir citādi pamatojumi. Piemēram nosauksim to, kas izraisa reģistrācijas atcelšanu: 1) jau pieminētā zīmes neizmantošana piecu gadu laikā, 2) zīmes pārvēršanās par sugasvārdu, 3) zīmes lietojuma izraisīts sabiedrības maldinājums.

Noteikumi, kas attiecas uz starptautiskajām preču zīmēm, ievēro jauno situāciju: Latvija tagad ir ne tikai *Madrides nolīguma* par zīmju starptautisko reģistrāciju, bet arī *Madrides Protokola* dalībvalsts. Attiecīgā nodaļa likumā precizē tās zīmju pieteicēju (īpašnieku) un Patentu valdes darbības saistībā ar starptautiskajām reģistrācijām, kuras minētie starptautiskie nolīgumi ļauj regulēt dalībvalstu likumdošanai. Pēc zīmju īpašnieku pārstāvju ierosinājuma starptautiskajām reģistrācijām noteikts par mēnesi ilgāks – četrus mēnešus – iebildumu periods.

Īstenojot *TRIPS līguma* prasības, likums paredz arī ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību. Tās kā patstāvīgas aizsardzības objekts Latvijā ir jauns, lai gan strīdi par ģeogrāfiska rakstura norāžu izmantošanu preču zīmēs tika izskatīti jau līdz šim. Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, saskaņā ar legālo definīciju, ir ģeogrāfiski nosaukumi vai citi apzīmējumi, kurus lieto, tieši vai netieši norādot uz preču vai pakalpojumu ģeogrāfisko izcelsmi, arī uz to raksturu un īpašībām, kas saistītas ar šo izcelsmi. Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes tiek aizsargātas bez reģistrācijas, balstoties uz noteikumiem par negodīgu konkurenci, un prasību pārtraukt norādes nepatiesu un maldinošu lietošanu Rīgas apgabaltiesā var celt jebkura ieinteresēta per-

sona. Plaši pazīstamas, ar īpašu reputāciju apveltītas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes nepatiesa lietošana nav pieļaujama pat tad, ja tas nemaldina patērētājus. Nākotnē iespējams pievienoties attiecīgiem starptautiskiem nolīgumiem un, ja tas izrādīsies lietderīgi, ieviest arī norāžu reģistrāciju. Likums sniedz vēl arī citādu pasaulē atzītu iespēju: ģeogrāfiskās izcelsmes norādes var reģistrēt kā kolektīvās zīmes.

Ar jauno likumu, domājams, ir novērstas līdzšinējo normu neprecizitātes un izlaboti pretrunīgi interpretējamie noteikumi. Patentu valde ir pateicīga daudziem Latvijas un ārvalstu praktiķiem par likuma izstrādes gaitā sniegtajiem komentāriem, taču ar īpašu atziņību jāpiemin Saeimas Juridiskā biroja un WIPO speciālistu sniegtais atbalsts.

leading use of an indication of geographical origin may be brought before the Regional Court of Riga by any interested person. False use of an indication of geographical origin that is well-known and enjoys a special reputation is not permissible even in the absence of a risk of misleading the consumers. Latvia might join the respective international agreements in the future, and if it is found necessary, introduce registration of indications of geographical origin. The law offers another generally accepted option: to register indications of geographical origin as collective marks.

We hope that with the adoption of the new law all the inaccuracies of the previous legislation have been eliminated and all the contradictory provisions have been amended. The Patent Office is grateful to the numerous Latvian and foreign law practitioners for their comments given in the course of drafting the law. We most highly appreciate the support offered by the Legal department of the Saeima and by the WIPO.

PATENTS OF INVENTION

We are now standing on the threshold of the new millennium, but we can find proof of Latvian people's creative approach to practical problems in our ancient cultural and historical heritage – the Latvian folk songs (dainas).

Has this creative spirit been lost nowadays? Hopefully not. It was clearly shown by the competition of the best Latvian inventions patented in 1999 that was jointly organized by the Patent Office and the Latvian Academy of Sciences for the first time in Latvia. The first prize went to the invention «Antidiabetic Agent» (LV Patent No. 12200) by a group of scientists from the Institute of Organic Synthesis. Among other winners we can find representatives of various branches of science and technology – chemistry, medicine and mechanics.

Three of the winning inventions have been filed internationally, the applicants are now proceeding with the complicated procedure for obtaining protection abroad. We hope that this competition that was first initiated at the end of the old millennium will become a long-standing tradition in the new millennium.

Let us see what has been going on in Latvia in the field of patents during 1998–1999.

IZGUDROJUMU PATENTI

Mēs esam nonākuši uz jaunās tūkstošgades sliekšņa. Latvijas tautas radošo pieeju, risinot praktiskas problēmas kopš seniem laikiem, mēs atrodam arī mūsu kultūrvēsturiskajā mantojumā – latvju dainās.

Vai šī radošā doma tagad nav zudusi? Domājams, ka ne. To parādīja arī pirmoreiz Latvijā Patentu valdes un Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) kopīgi organizētais labāko Latvijas izgudrojumu konkurss, kuriem 1999. gadā tika izsniegti patenti. Par labāko tika atzīts Organiskās sintēzes institūta zinātnieku grupas izgudrojums: *Antidiabētisks līdzeklis* (LV patents Nr. 12200). Laureātu lokā var atrast dažādu zinātnes un tehnikas nozaru, gan ķīmijas un medicīnas, gan arī mehānikas, pārstāvjus.

Starp konkursa laureātiem ir trīs starptautiski pieteikti izgudrojumi, kuru pieteicēji tagad turpina sarežģīto aizsardzības iegūšanas procedūru ārzemēs. Cerams, ka tūkstošgades pēdēja gadā iedibinātais konkurss jaunajā tūkstošgadē kļūs tradicionāls.

Aplūkosim, kas noticis Latvijā 1998.–1999. gadā patentu jomā.

Tais', bāliņi, liepu laivu,
Lai var braukt jūriņā;
Oša laiva smaga laiva,
Tā drīz vilka dibenā.

Es uzgāju ganīdams
Bīrzī skaistu ozoliņu;
No celmiņa bungas taisa,
No zariem stabulītes,
No tā paša viduciša
Bitītēm mājas viet',
No sudraba lapiņām
Māsiņai rotas tais'.

1999. gada izgudrojumu konkursa laureāti:

Winners of the Competition of the Best Latvian Inventions Patented in 1999:

1. Janīna BRIEDE (LV), Māra STIVRIŅA (LV), Egils BISENIEKS (LV), Jānis ULDRĪKIS (LV), Natālija MAKĀROVA (LV), Jānis POIKĀNS (LV), Gunārs DUBURS (LV), Kārlis HEIDEMANIS (LV), "Antidiabētisks līdzeklis" (Pat. Nr. 12200) "Antidiabetic Agent"
2. Sergejs MATASOVŠ (LV), "Endoskops ar vienreizējas lietošanas patronām endoskopiskās caurulītes invaginācijai" (Pat. Nr. 12248) "Endoscope with Single-Use Cartridge for Invagination of Endoscopic Tube"
3. Anita LIELPĒTERE (LV), "Gumiņbaktēriju celms *Rhizobium galegae* 7" un «Gumiņbaktēriju celms *Rhizobium trifolii* 8" (Pat. Nr. 12157 un 12158) "Strain of *Tuberbacterium Rhizobium galegae* 7" and "Strain of *Tuberbacterium Rhizobium trifolii* 8"
4. Jānis GREIVULIS (LV), Roberts BUBNOVS (LV), Aleksandrs TEREBKOVŠ (LV), "Dīzeļa palaišanas iekārta" (Pat. Nr. 12297) "Arrangement for Starting of Diesel Engine"
5. Ludmila SAVENKOVA (LV), Anda DZENE (LV), Mārtiņš KALNIŅŠ (LV), Velta TUPUREINA (LV), Zoja GERBERGA (LV), "Agrokimikālijas saturošas biokompozītu matricas" (Pat. Nr. 12213) "Biocomposite Matrices Containing Agrochemicals"
6. Jānis VALBIS (LV), Ilmāra VĪNA (LV), "Sulas iegūšanas paņēmieni" (Pat. Nr. 12222) "Method of Extraction of Juices"
7. Daina ZICĀNE (LV), Iriša RĀVIŅA (LV), Inese RIJKURE (LV), Zenta TETERE (LV), "3,5-Di-terc-butiltirozīna iegūšanas metode" (Pat. Nr. 12312) "Process for Preparing of 3,5-Di-tert-butyl-tyrosine"
8. Staņislavs MIROPOLECS (LV), "Rotordzinējs" (Pat. Nr. 12363) "Rotary Engine"

NACIONĀLĀ PATENTU PIETEIKŠANAS PROCEDŪRA

Pēc šīs procedūras pieteikumi tiek iesniegti tieši Latvijas Patentu valdē, neizmantojot starptautisko patentu pieteikumu iesniegšanas procedūru. Galvenie iesniedzēji pēc šīs procedūras ir Latvijas pieteicēji, kuri iesnieguši 195 pieteikumus 1998. gadā un tikai 91 pieteikumu 1999. gadā. Viens no iemesliem varētu būt paaugstinātās nodevas 1998. gadā, kuras tagad, ievērojot *Parīzes*

NATIONAL PROCEDURE FOR FILING PATENT APPLICATIONS

Patent applications under the national procedure are filed directly with the Latvian Patent Office without making use of the international procedure. The national procedure is basically chosen by domestic applicants who have filed 195 applications in 1998 and only 91 application in 1999. One of the reasons might be the 1998 increase in patent fees, which are now equal both for foreign and for domestic applicants in

2. Tabula Pieteikumu sadalījums pa kategorijām 1998. – 1999. gadā
Table 2 Breakdown of Patent Applications by Categories 1998 – 1999

	1998	1999
Nacionālie pieteikumi National applications	200	102
To skaitā Latvijas pieteicēju pieteikumi Including domestic applications	195	91
Starptautiskie pieteikumi (PCT) International applications (PCT)	50	56
Attiecinātie Eiropas patenta pieteikumi Extended European patent applications	1991	2832
Starpsumma Subtotal	2241	2980
Eiropas patenta reģistrācija Registration of European patents	33	24
Farmaceitisko patenta reģistrācija Latvijas – ASV līguma ietvaros Registration of Pharmaceutical patents under the Latvian – USA agreement	2	–
To skaitā pieteikumi no ASV Including applications of USA origin	2	–
Kopējais pieteikumu skaits Total number of applications	2276	3004

3. tabula Izsniegto patenta skaits pēc kategorijām 1998. – 1999. gadā
Table 3 Number of Granted Patents. Breakdown by Categories 1998 – 1999

	1998	1999
Izsniegti patenti, pamatojoties uz nacionālajiem pieteikumiem Granted patents for national applications	181	107
Izsniegti patenti, pamatojoties uz starptautiskajiem pieteikumiem (PCT) Granted patents for international (PCT) applications	68	47
Attiecināti Eiropas patenti Extended European patents	31	74
Starpsumma Subtotal	280	228
Reģistrēti Eiropas patenti Registered European patents	42	29
Reģistrēti farmaceitiskie patenti Latvijas – ASV līguma ietvaros Registered pharmaceutical patents under the Latvian – USA agreement	6	–
Kopējais izsniegto patenta skaits Granted patents – total	328	257

Konvencijas normas, ir vienādas, kā ārzemju, tā Latvijas pieteicējiem. Otrs iemesls var būt Latvijas rūpniecības attīstības samērā zems līmenis un investīciju trūkums jaunu tehnoloģiju izstrādē un ieviešanā, un treškārt, tas varētu būt auguša

compliance with the provisions of Paris Convention. Another reason might be the relatively low level of Latvia's industrial development and the lack of investments for the development and introduction of new technologies. And the third reason might be the grow-

ing level of understanding about the patent system in general, and therefore applications that are weak from the point of view of patentability are no longer filed. Table 4 shows the major domestic applicants during these 2 years. They are «Latvijas Balzams», mainly with recipes of drinks, and two institutions of higher education – Latvia University of Agriculture and Rīga Technical University. Considering the fact that two other institutions of higher education – University of Latvia and Medical Academy of Latvia are on this list, we may assume that development of new technologies is still going on in institutions of higher education.

INTERNATIONAL (PCT) PATENT APPLICATIONS

Latvia has been a member state of the Patent Cooperation Treaty (PCT) since 1993. The international patent application system is based on the above mentioned Treaty that is administered by the World Intellectual Property Organization. The increase of the number of applications during the last couple of years is indicative of the rapidly growing popularity of this system. As of January 1, 2000, the Treaty embraced 106 countries. Therefore applicants may simultaneously file applications to all of these countries, and also have a novelty search done, that for Latvia's applicants is performed by the examiners of either the

izpratnes līmenis par patentu sistēmu, un tāpēc vairāk netiek iesniegti pieteikumi, kuri ir vāji no patentspējas viedokļa. 4. tabulā redzami galvenie Latvijas pieteicēji šajos divos gados. Tie ir a/s Latvijas Balzams, galvenokārt ar dzērienu receptēm, kā arī divas augstskolas – Latvijas Lauksaimniecības universitāte un Rīgas Tehniskā universitāte. Ievērojot to, ka vēl divas augstskolas – Latvijas Universitāte un Latvijas Medicīnas akadēmija – ir šajā sarakstā, var domāt ka augstskolās darbs pie jaunu tehnoloģiju izstrādes turpinās.

STARPTAUTISKIE (PCT) PATENTU PIETEIKUMI

Latvija ir *Patentu Kooperācijas līguma (PCT)* dalībvalsts kopš 1993. gada. Starptautiskā patentu pieteikumu sistēma balstās uz iepriekšminēto līgumu, kuru vada Pasaules intelektuālā īpašuma organizācija. Šīs sistēmas popularitāte, ko rāda pieteikumu skaita palielināšanās pēdējos gados, strauji aug. Uz 2000. gada 1. janvāri līguma ietvaros darbojās 106 valstis. Tāpēc pieteicējam šajā sistēmā ir iespējams iesniegt pieteikumu vienlaicīgi uz visām šīm valstīm, iegūstot arī novitātes meklējumu, kuru Latvijas pieteicējiem veic Eiropas Patentu iestādes un Krievijas patentu iestādes eksperti. Ja pieteicējs

4. Tabula Galvenie Latvijas pieteicēji 1998. – 1999. gadā
Table 4 Major Domestic Applicants 1998 – 1999

LATVIJAS BALZAMS, A/S	14
LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE	10
RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE	10
Alfrēds MILTIŅŠ	8
BALTNORVENT, SIA	8
RĪGAS VĪNI, A/S	8
LATVIJAS UNIVERSITĀTE	6
LATVIJAS MEDICĪNAS AKADĒMIJA	6
Aleksandrs LOPATINS	5
Videvuds Ārijs LAPSA	4
LATVIJAS ORGANISKĀS SINTĒZES INSTITŪTS	4

European Patent Office or the Patent Office of the Russian Federation. On request of the applicant full examination of the application can also be done. However an international patent shall not be granted, instead the PCT applications turn into national applications. The number of PCT applications of Latvian origin has been constant during the last years – 6 and 5 applications in 1998 and 1999 respectively.

The number of PCT applications filed in Latvia by foreign applicants under the PCT system is comparatively small – 50 applications in 1998 and 56 in 1999. This may be caused by the possibility of European Patent extension to Latvia, and therefore many applicants are choosing this route.

vēlas, var tikt veikta arī pieteikuma ekspertīze. Taču starptautisks patents netiek izsniegts, bet PCT pieteikumi pāriet nacionālajos pieteikumos. Latvijas pieteikumu skaits pēdējos gados ir bijis konstants 6 un 5 pieteikumi attiecīgi 1998. un 1999. gadā.

Pieteikumu skaits, ko iesniedz ārzemnieki, izmantojot PCT sistēmu Latvijā – 50 un 56 attiecīgi 1998. gadā un 1999. gadā, nav liels, ko var izskaidrot ar iespēju attiecināt uz Latviju Eiropas Patentu, tāpēc daudzi pieteicēji izvēlas šo ceļu.

EIROPAS PATENTA ATTIECINĀŠANA UZ LATVIJU

Kopš 1995. gada 1. maija iespējams attiecināt arī Eiropas patentu uz Latviju. Kā redzams 2. tabulā, tad 1998. gadā pieteikumu skaits, kuri attiecināti uz Latviju, ir 1991, bet 1999. gadā jau 2832. Cik no šiem pieteikumiem tiks iesniegti Latvijā, tagad vēl grūti spriest, bet kā redzam 3. tabulā, tad 1998. gadā tika reģistrēts 31 patents, bet 1999. gadā jau 74 patenti. Ievērojot to, ka vidēji Eiropas patenta izsniegšanas procedūra ilgst 4-5 gadus, un salīdzinot ar to patentu skaitu, kuri vispār varēja tikt iesniegti Latvijā 1998. gadā – 72, 1999. gadā – 265, tas nemaz nav tik maz.

CITAS 1998. – 1999. GADA AKTUALITĀTES

Statistikas dati nekādas īpašas izmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, aplūkojamajā laika periodā neuzrāda. Tāpat kā iepriekš galvenie ārvalstu pieteicēji ir farmaceitiskās firmas.

EXTENSION OF EUROPEAN PATENT TO LATVIA

It has been possible to extend European Patents to Latvia since May 1, 1995. We can see in Table 2 that the number of patents extended to Latvia in 1998 was 1991, while in 1999 this number had increased to 2832. It is too early to judge how many of these applications will be filed in Latvia, but in Table 3 we can see that 31 patent was registered in 1998, and 74 patents in 1999. Considering that the European Patent procedure lasts for 4–5 years before the patent is granted, and comparing these figures with the maximum number of patents that could be filed in Latvia (72 patents in 1998 and 265 in 1999) these figures are not quite as low as it might seem at a first glance.

OTHER CURRENT EVENTS OF 1998 – 1999

The statistical data for the period of review do not demonstrate any significant differences as compared to the previous years. Like in previous periods of review the major foreign applicants are pharmaceutical companies.

5. tabula Galvenie ārvalstu pieteicēji 1998. – 1999. gadā
Table 5 Major Foreign Applicants 1998 – 1999

MERCK & CO., INC.	15
DUPONT PHARMACEUTICALS COMPANY	12
AMERICAN CYANAMID COMPANY	5
AMERICAN HOME PRODUCTS CORPORATION	5
GUILFORD PHARMACEUTICALS INC.	5
Naučno–produktstvennaja firma GT INSPEKT	4
TORF ESTABLISHMENT	4

Izgdrojumu pieteikumu sadalījumā pēc to izcelsmes valsts, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu (1996-1997), liderpozīcijas saglabājušas ASV un Vācija. Vienīgi saraksta galvā ar lielāku pieteikumu skaitu ienākušas Somija un Krievija ieņemot attiecīgi Zviedrijas un Francijas vietu.

Breakdown of patent applications by countries of origin is shown in Table 6. Like in the previous period of review (1996-1997), the major applicants are from the USA and Germany. Finland and Russia have moved higher on the list replacing Sweden and France respectively.

6. tabula Pieteikumu sadalījums pa valstīm
Table 6 Breakdown of Patent Applicants by Origin

	LV	US	DE	FI	RU	GB	JP	SE	Pārējās Other
1998	195	40	5	9	5	4	1	6	20
1999	91	39	12	5	6	4	4	0	21

Applications are mostly filed in the same classes. The applications filed by domestic applicants are for the most part related to foodstuffs and chemistry, with a few applications in other branches of technology. Foreign applicants basically file their applications in those classes that are related to relatively highly developed branches of industry.

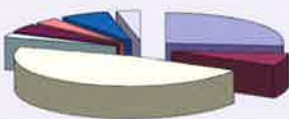
Pieteikumi tiek iesniegti pamatā tajās pašās klasēs. Vietējie pieteicēji galvenokārt iesniedz ar pārtikas produktiem un ķīmiju saistītos pieteikumus ar atsevišķiem pieteikumiem citās tehnikas nozarēs. Ārvalstu pieteicēji vēl izteiktāk piesaka izgudrojumus – klasēs, kuru rūpniecības nozares Latvijā vēl ir pietiekoši augstā līmenī.

7. tabula Pieteikumu sadalījums pēc Starptautiskās klasifikācijas klasēm
Table 7 Breakdown of Patent Applications by IPC Classes

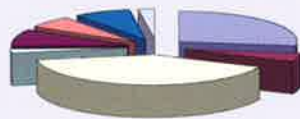
Klase Class		A	B	C	D	E	F	G	H
Latvijas pieteikumi Domestic applications	1998	48	38	53	2	11	17	15	11
	1999	30	10	17	0	4	7	14	9
Ārvalstu pieteikumi Foreign applications	1998	24	6	42	2	4	3	6	3
	1999	25	4	37	2	8	6	7	2
Attiecinātie Eiropas patenti Extended European patents	1998	5	8	9	2	0	1	4	2
	1999	16	16	27	0	5	5	4	1

Ārvalstu pieteikumi
Foreign applications

1998

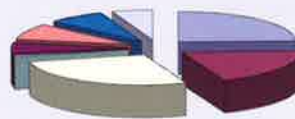

1999

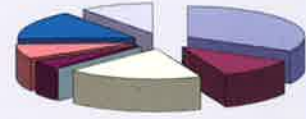

Latvijas pieteikumi
Domestic applications

1998

1999

Attiecinātie Eiropas patenti
Extended European patents

1998

1999

In 1999 the validity term of two pharmaceutical patents was prolonged for the first time under the provisions of Article 7, Paragraph 9 of the Patent Law.

1999. gadā pirmo reizi Latvijā tika pagarināts patenta darbības termiņš diviem patentiem farmācijas jomā, ievērojot *Patentu likuma* 7. panta 9. punktu.

PREČU ZĪMES

1998. un 1999. gads LR Patentu valdes darbībā preču zīmju jomā ir bijis turpinājums jau iepriekš iesāktajam regulāro preču zīmju pieteikumu (gan nacionālajā procedūrā iesniegto pieteikumu, gan saskaņā ar *Madrides Nolīgumu par zīmju starptautisko reģistrāciju* spēkā stājušos starptautisko reģistrāciju) izskatīšanas darbam. Tā rezultātā ievērojami pieaudzis Latvijā spēkā esošo preču zīmju reģistrāciju kopskaits, un 1999. gada beigās tas bija apmēram 40 000 preču zīmes.

PREČU ZĪMJU REĢISTRĀCIJA PĒC NACIONĀLĀS PROCEDŪRAS

1998. gadā saskaņā ar nacionālo reģistrācijas procedūru tika iesniegti 2953 preču zīmju pieteikumi no 52 valstīm, kas ir lielākais pieteikumu skaits kopš 1994. gada 1. janvāra, t.i., laika, kad Latvijā beidzās bijušajā PSRS reģistrēto preču zīmju pārreģistrācijas pieteikumu pieņemšana. Savukārt 1999. gadā saskaņā ar nacionālo reģistrācijas procedūru tika iesniegti 2099 preču zīmju pieteikumi no 46 valstīm.

TRADEMARKS

The Latvian Patent Office's trademark-related activities in 1998 and 1999 have continued the previously done work related to the examination of regular trademark applications (the applications filed under national procedure, as well as international registrations under the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks). That resulted in a considerable increase in the number of trademark registrations that are valid in Latvia. By the end of 1999 this number had reached 40 000.

TRADEMARK REGISTRATION UNDER NATIONAL PROCEDURE

2953 applications from 52 countries were received under national procedure in 1998. This was the greatest number of applications since January 1, 1994, when Latvian Patent Office stopped accepting applications for re-registration of trademarks registered in the former USSR. In 1999 the Patent Office received 2099 applications from 46 countries for trademark registration under

8. tabula Preču zīmju reģistrācija Latvijas Republikā pēc nacionālās procedūras 1998. – 1999. gadā
Table 8 Trademark Registration under National Procedure 1998 – 1999

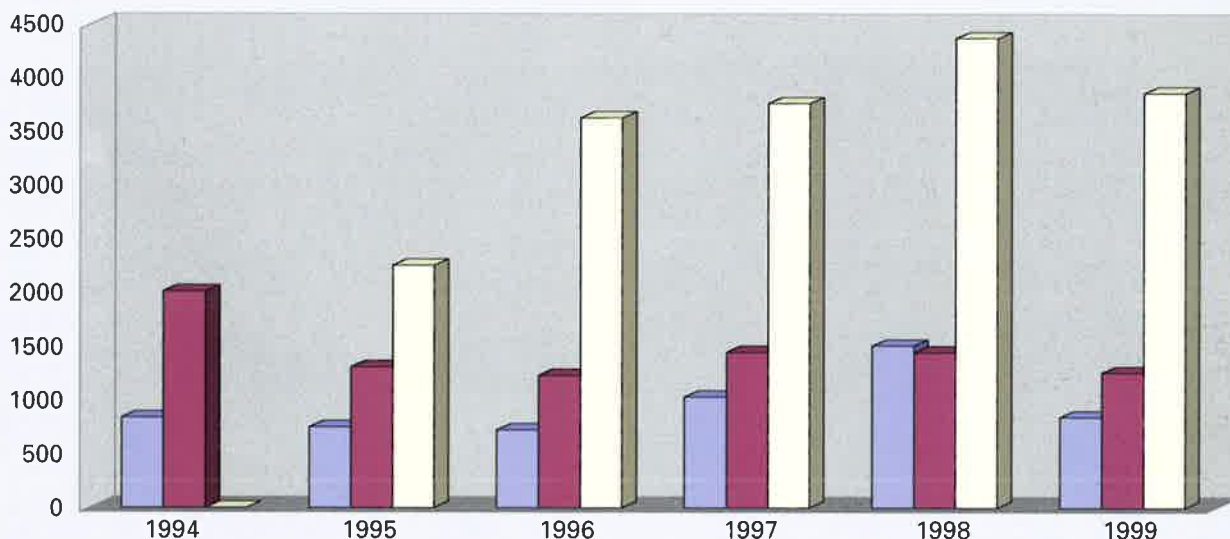
	1998	1999
Preču zīmju reģistrācijas pieteikumu kopskaits Trademark registration applications – Total	2953	2099
No tiem – Latvijas izcelsmes pieteikumi Including domestic applications	1508	842
Procentos no kopskaita % of the total	51,1%	40,1%
Ārvalstu izcelsmes pieteikumi Foreign applications	1445	1257
Procentos no kopskaita % of the total	48,9%	59,9%
Reģistrētas preču zīmes Registered trademarks	3888	1914
Spēkā esošo preču zīmju reģistrāciju skaits gada beigās Number of valid trademark registrations at the end of year	22444	24297

Faktiski šī pieteikumu skaita starpība 1998. un 1999. gadā saistīta ar Latvijas pieteicēju lielo aktivitāti 1998. gadā, jo Latvijas izcelsmes pieteikumu starp 1998. gadā iesniegtajiem ir 1508 jeb 51,1% (iepriekšējā 1997. gadā – 1031 pieteikums jeb 41,6%, bet 1999. gadā – 842 pieteikumi jeb 40,1%). Latvijas pieteicēju lielā aktivitāte 1998. gadā savukārt izskaidrojama ar to, ka 1998. gada pašās beigās tika palielinātas ar preču zīmju tiesisko aizsardzību Latvijā saistītās valsts nodevas, un šī nodevu palielināšana īpaši skāra Latvijas pieteicējus.

national procedure. The great difference between the number of applications in 1998 and 1999 was due to the high activity of Latvian applicants in 1998. 1508 of the applications filed in 1998 were of Latvian origin, that constituted 51.1% of the total number of filings (in 1997 the number of domestic applications was 1031 or 41.6%; in 1999 – it was 842 or 40.1%). The activity of the Latvian applicants in 1998 was caused by the increase of fees for legal protection of trademarks at the very end of the year, and this increase mostly affected domestic applicants.

9. tabula Preču zīmju aizsardzības kopējā aktivitāte Latvijā 1994. – 1999. gadā
Table 9 Trademark Protection in Latvia 1994 – 1999

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
■ Nacionālajā procedūrā saņemtie pieteikumi no Latvijas Applications filed under the national procedure by local applicants	839	750	724	1031	1508	842
■ Nacionālajā procedūrā saņemtie pieteikumi no ārvalstu pieteicējiem Applications filed under the national procedure by foreign applicants	2015	1309	1232	1448	1445	1257
□ Attiecība uz Latviju spēkā stājušās starptautiskās reģistrācijas International trademarks relating to the Republic of Latvia	0	2256	3630	3764	4372	3860
Kopskaitis Total	2854	4315	5586	6243	7325	5959

Among foreign applications the greatest number comes from USA – 511 (17.3%) in 1998, and 471 (22.4%) in 1999, United Kingdom – 130 (4.4%) and 133 (6.3%) respectively, Finland – 118 (4.0%) and 112 (5.3%) and Sweden – 130 (4.4%) and 91 (4.3%). Applicants from Germany, France, Switzerland, Italy and the Benelux countries prefer international trademark registration that is much more convenient for trademark holders from these countries.

Ārvalstu izcelsmes pieteikumu vidū lielākais skaits ir no Amerikas Savienotajām Valstīm – 1998. gadā 511 (17,3%), bet 1999. gadā – 471 (22,4%), Lielbritānijas – attiecīgi 130 (4,4%) un 133 (6,3%), Somijas – 118 (4,0%) un 112 (5,3%), kā arī Zviedrijas – 130 (4,4%) un 91 (4,3%). Vācijas, Francijas, Šveices, Itālijas un Beniluksa valstu pieteicēji pārsvarā izmanto šo valstu preču zīmju īpašniekiem daudz ērtāko iespēju – starptautisko preču zīmju reģistrāciju.

10. tabula Preču zīmju pieteikumu sadalījums pa izcelsmes zemēm 1998. – 1999. gadā (aktīvākās 15 valstis)
Table 10 Breakdown of Trademark Applications by Origin in 1998 – 1999 (15 most active countries)

1998	DE	LV	FR	CH	US	IT	BX	AT	PL	ES	GB	SE	RU	FI	CZ
Nacionālajā procedūrā National Procedure	93	1508	22	29	511	14	51	15	1	8	130	130	8	118	1
Starptaut. procedūrā International Procedure	1448	-	645	558	-	478	428	134	141	133	-	-	122	-	73
Kopā Total	1541	1508	667	587	551	492	479	149	142	141	130	130	130	118	74
1999	DE	LV	FR	US	CH	BX	IT	AT	GB	PL	FI	ES	SE	RU	HU
Nacionālajā procedūrā National Procedure	22	842	14	471	44	62	11	10	133	3	112	2	91	23	7
Starptaut. procedūrā International Procedure	1456	-	628	-	410	358	310	133	-	110	-	103	-	58	53
Kopā Total	1478	842	642	471	454	420	321	143	133	113	112	105	91	81	60

STARPTAUTISKĀS PREČU ZĪMES

Vairāk kā pusi no 1998. un 1999. gada preču zīmju reģistrācijas pieteikumiem sastāda saskaņā ar *Madrides Nolīgumu par preču zīmju starptautisko reģistrāciju* spēkā stājušās zīmes. Pavisam 1998. gadā aizsardzību Latvijā ieguvušās 4372, bet 1999. gadā 3860 starptautiskās preču zīmes (attiecīgi 59,7% un 64,8% no kopējā pieteikumu skaita). No šā kopskaita 1998. gadā 3505 ir jaunas reģistrācijas, bet 867 – teritoriālie paplašinājumi. 1999. gadā attiecīgi 3216 – jaunas reģistrācijas, bet 644 – teritoriālie paplašinājumi. Ienākošo starptautisko zīmju kopējā skaita dinamika joprojām ir ar pieaugošu raksturu.

INTERNATIONAL TRADEMARKS

More than half of the trademark registration applications in 1998 and 1999 is constituted by marks that have become valid under the provisions of the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks. 4372 international trademarks have gained protection in Latvia in 1998, and 3860 trademarks in 1999 (59.7% and 64.8% of the total number of applications respectively). 3505 of them were new registrations, an 867 – territorial extensions in 1998. In 1999 there were 3216 new registrations and 644 territorial extensions. The dynamics of incoming international marks is still on the increase.

11. tabula Starptautisko preču zīmju izplatība uz Latvijas Republiku 1998. un 1999. gadā
Table 11 International Trademarks Relating to the Republic of Latvia 1998 – 1999

	1998	1999
Jaunas starptautiskās reģistrācijas New international registrations	3505	3216
Agrāku starptautisko reģistrāciju teritoriālie paplašinājumi Territorial extensions of earlier international registrations	867	644
Starptautisko zīmju kopskaits ar aizsardzību Latvijā International marks protected in Latvia	4372	3860

Starptautisko preču zīmju izcelsmes dalījumā tāpat kā iepriekšējos gados dominē piecas teritorijas: Vācija, Francija, Šveice, Itālija un Beniluksa valstis. Absolūtā līdere ir Vācija, no kuras 1998. gadā saņemtas 1448 starptautiskās zīmes (33,1% no kopskaita), bet 1999. gadā – 1456 (37,7%).

Latvijas preču zīmju īpašnieki apliecina interesi arī par zīmju aizsardzības iegūšanu ārvalstīs ar starptautiskās reģistrācijas palīdzību. 1998. gadā stājušās spēkā 26 starptautiskās reģistrācijas ar Latvijas izcelsmi, bet 1999. gadā – 21. Jau tradicionāli Latvijas pieteicēju starptautiski reģistrētajās preču zīmēs kā attiecinājuma valstis visbiežāk norādītas Krievijas Federācija (1998. – 24, 1999. – 15), Ukraina (1998. – 22, 1999. – 15), Baltkrievija (1998. gadā – 21, 1999. gadā – 16) un Kazahstāna (1998. – 13, 1999. – 13).

Just like in the previous period of review, five territories prevail in the distribution of international trademarks by place of origin: Germany, France, Switzerland, Italy and Benelux states. The absolute leader is Germany. 1448 international marks (33.1% of the total) have been received from Germany in 1998, and 1456 marks (37.7%) in 1999.

Latvia's trademark holders express interest in obtaining trademark protection abroad through international registration. 26 international registrations of Latvian origin have entered into force in 1998, and 31 in 1999. Traditionally the designated country most often mentioned by Latvia's applicants in their international trademark registrations is the Russian Federation (24 designations in 1998, and 15 in 1999), the Ukraine (22 in 1998, and 15 in 1999), Byelorussia (21 in 1998, and 16 in 1999) and Kazakhstan (13 in 1998, and 13 in 1999).

INDUSTRIAL DESIGNS

106 industrial design patent applications have been filed in 1998, and 69 applications in 1999. Many of them are multiple applications containing more than one industrial design or its variant, therefore the actual number of filed industrial designs is greater – 261 objects in 1998, and 167 in 1999. The number of applications in 1998 remained at approximately the same level as in the previous years, but in 1999 it decreased – apparently because of the increase of the state fees for legal protection of industrial designs at the end of 1998. Most of the filed applications are of Latvian origin – 82 (77.4%) in 1998, and 43 (62.3%) in 1999. The proportion of domestic applications in the total number of applications was slightly higher in 1998 as compared with previous years, but in 1999 it stabilized at the same level as in the previous years.

DIZAINPARAUGI

1998. gadā iesniegti pavisam 106, bet 1999. gadā 69 dizainparaugu patentpieteikumi. Liela daļa no tiem ir kompleksi pieteikumi, kas satur nevis vienu, bet vairākus dizainparaugus vai to izpildījuma variantus, tāpēc faktiskais aizsardzībai pieteikto dizainparaugu skaits ir lielāks, proti, 1998. gadā pavisam 261, bet 1999. gadā – 167 objekti. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, redzams, ka pieteikumu skaits 1998. gadā apmēram palicis iepriekšējo gadu līmenī, bet 1999. gadā ir krities, kas acīmredzot izskaidrojams ar dizainparaugu tiesiskās aizsardzības valsts nodevu palielināšanos 1998. gada beigās. No iesniegtajiem pieteikumiem vairums ir Latvijas izcelsmes – 1998. gadā 82 (77,4%), bet 1999. gadā 43 (62,3%). Latvijas izcelsmes pieteikumu īpatsvars kopējā pieteikumu skaitā 1998. gadā ir bijis lielāks, nekā iepriekš, bet 1999. gadā atkal ir nostabilizējies iepriekšējo gadu līmenī.

12. tabula Dizainparaugu aizsardzība Latvijas Republikā
Table 12 Protection of Industrial Designs in Latvia

	1998	1999
Dizainparaugu patentpieteikumu kopskaits Design applications – Total	106	69
No tiem – Latvijas izcelsmes pieteikumi Including domestic applications	82	43
Procentos no kopskaita % of the total	77,4%	62,3%
Ārvalstu izcelsmes pieteikumi Foreign applications	24	26
Procentos no kopskaita % of the total	22,6%	37,7%
Izsniegti dizainparaugu patenti Granted design patents	100	53
Spēkā esošo dizainparaugu patentu skaits gada beigās* Number of valid patents at the end of year*	473	501
* – Spēkā esošo dizainparaugu kopskaitā ietverti arī 1992. – 1995. g. pārreģistrētie dizainparaugi * – including re-registered designs of 1992 – 1995		

The thematic range of applications is quite diverse. Applications for protection of very different objects have been filed, both – three-dimensional (models) and two-dimensional (drawings). The industrial designs filed in 1998-1999 have been influenced by the present situation in Latvia's industry. There are many applications related to samples of packaging for foodstuffs (including candies), equipment and glass-cases for trade and exhibitions, as well as elements of public services and amenities – a paving stone, a road slab and curb-stone, road poles and fences. There are also applications for the protection of furniture – chairs, beds, a table on rollers, stands for flower pots, aquariums, tableware including glassware with double

Pieteikumu tematiskais loks ir visai daudzveidīgs, aizsardzībai pieteikti ļoti dažādi objekti, gan telpiski (modeļi), gan plakani (zīmējumi). Uz 1998. un 1999. gadā pieteiktajiem dizainparaugiem, protams, lielu iespaidu atstāj pašreizējais Latvijas rūpniecības stāvoklis. Pieteikts daudz pārtikas produktu (tai skaitā konfekšu) iesaiņojumu paraugu, tirdzniecības un izstāžu stendu un vitrīnu, kā arī pilsētas labiekārtojuma elementu – bruņakmens, ceļa plātne un apmale, ceļa stabiņi un nožogojumi. Aizsardzībai pieteiktas mēbeles – krēsli, gultas, galdiņš uz riteņiem, puķu podu turētāji, akvāriji, pieteikti arī trauki, tai skaitā dubultsienu stikla trauki, vāzes un svečturi, protams, arī pudeles, kā arī koka šūpuļzirdziņš, spēļu kārtis, motocikls un glābšanas dēlis.

No Latvijas pieteicējiem, kuri 1998. un 1999. gadā iesnieguši lielāku skaitu dizainparaugu pieteikumu, var nosaukt dizainerus Raimondu CĪRULI, Gunāru PLATPĪRU un Valeriju PRILADIŠU, firmas "EUROPEAN PLASTIC INDUSTRIES, Inc.", a/s "LĪVĀNU STIKLS", SIA "LANGA", publisko a/s "GUTTA", SIA "ZOO", SIA "KKK" un SIA "HOETIKA-ATU". Ārvalstu pieteicēju sarakstā ar vairākiem pieteikumiem atzīmējami "KONINKLIJKE PHILIPS ELECTRONICS N.V.", "HENKEL KGaA" un "VELUX INDUSTRI A/S".

1998. gadā Latvijā izdoti 100, bet 1999. gadā – 53 dizainparaugu patenti. Protams, šo izsniegto dizainparaugu patentu skaits ir atkarīgs no dizainparaugu pieteikumu skaita. 1999. gada beigās spēkā bija pavisam 501 dizainparaugu patents. Kā pozitīvu tendenci dizainparaugu aizsardzības jomā var atzīmēt to, ka, beidzoties dizainparaugu patentu darbības pirmajam piecu gadu termiņam, zināma daļa dizainparaugu patentu īpašnieku izrāda interesi par šo patentu darbības termiņu pagarināšanu. No 58 dizainparaugu patentiem, kuri izsniegti uz 1993. gadā pieteiktajiem dizainparaugiem, pagarināts 21, bet no 45 dizainparaugu patentiem, kuri izsniegti uz 1994. gadā pieteiktajiem dizainparaugiem, pagarināti 17.

walls, vases and candlesticks, as well as bottles, a wooden rocking horse, cards, a motorcycle and a rescue board.

Among Latvia's applicants who have filed a considerable number of industrial design applications during 1998 and 1999, we should mention the designers Raimonds CĪRULIS, Gunārs PLATPĪRS and Valerijs PRILADIŠS, as well as several companies – "European Plastic Industries, Inc.", JSC "Līvānu stikls", LLC "LANGA", Public JSC "GUTTA", LLC "ZOO", LLC "KKK" and LLC "HOETIKA-ATU". Among foreign applicants who have filed several applications we should point out "KONINKLIJKE PHILIPS ELECTRONICS N.V.", "HENKEL KGaA" and "VELUX INDUSTRI A/S".

100 industrial design patents have been granted in 1998, and 53 patents in 1999. The number of granted patents depends on the number of filings, of course. Altogether 501 industrial design patent was in force at the end of 1999. We might point out a positive tendency in the sphere of industrial designs – by the end of the first five-year period of industrial design protection, some holders of industrial design patents have shown interest in renewal of their patents. Out of the 58 industrial design patents, that were granted on the grounds of applications filed in 1993, 21 has been renewed, and out of the 45 industrial design patents granted on the grounds of applications filed in 1994, 17 have been renewed.

INTERNATIONAL COOPERATION

The World Intellectual Property Organization (WIPO) is a special organization within the framework of the United Nations, that is responsible for the promotion of intellectual property protection throughout the world. It performs great organizational work in the field of international cooperation by administering multilateral cooperation agreements and thus promoting the development of intellectual property protection in each member state of the convention and all over the world.

As soon as the renewed Latvian Patent Office started functioning the Republic of Latvia became a member state of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization (entered into force with respect to Latvia on January 21, 1993) and of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (September 7, 1993). Besides Latvia is a member state of 6 other conventions and agreements, thus becoming a constituent part of the European and global network of intellectual property protection with all the resulting rights and obligations. The commitments following from the above mentioned conventions and agreements are performed by the Patent Office.

We have good reason to believe that international cooperation and the support and assistance rendered by international organizations have greatly contributed to the fact that the Patent Office of Latvia has successfully finished the formation of the national system for industrial property protection, and worked out legislation that is in full compliance with the requirements of the European Union and the World Trade Organization, so that it does not hinder Latvia's accession to the European Union.

The Republic of Latvia, that is a member state of the World Intellectual Property Organization (WIPO) and an associated member state of the European Patent Organization (EPO) (since 01.05.1995), is represented at the meetings of these organizations – the Assemblies of the Member States of WIPO, the Program and Budget Committee, the WIPO Coordination Committee, as well as the EPO Administrative Council and the EPO Program Committee – by the leaders of the Patent Office. The Patent Office has actively participated in the work of the above mentioned organizations and committees during the period of review.

The specialists of the Patent Office have also taken part in the respective standing committees of the WIPO and EPO in 1998 and 1999 – Standing Committee on the Law of Patents, Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, Standing Committee on Information Technologies (SCIT), the

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pasaules intelektuālā īpašuma organizācija (World Intellectual Property Organization – WIPO) ir speciāla organizācija ANO ietvaros, kas atbildīga par intelektuālā īpašuma aizsardzības veicināšanu visā pasaulē. Tā veic lielu organizatorisko darbu starptautiskās sadarbības jomā, administrējot daudzpusējus sadarbības līgumus un tādējādi sekmējot intelektuālā īpašuma aizsardzības attīstību katrā konvencijas dalībvalstī un visā pasaulē kopumā.

Latvijas Republika jau no atjaunotās Patentu valdes paša darbības sākuma ir *Konvencijas par Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas nodibināšanu* (attiecībā uz Latviju spēkā stājusies 1993. gada 21. janvārī) un *Parīzes konvencijas rūpnieciskā īpašuma aizsardzībai* (stājusies spēkā 1993. gada 7. septembrī) dalībvalsts. Bez tam Latvijas Republika ir vēl sešu konvenciju un nolīgumu dalībvalsts un līdz ar to Latvija ir iekļāvusies Eiropas un pasaules intelektuālā īpašuma aizsardzības kopējā tīklā kā pilntiesīga tā sastāvdaļa ar visām no tā izrietošām sekām – pienākumiem un tiesībām. Saistības, kas izriet no šīm konvencijām un nolīgumiem, izpilda Patentu valde.

Droši var apgalvot, ka pamatā tam, ka Latvijas Patentu valde ļoti sekmīgi ir paveikusi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas izveidošanu valstī, ka tās izstrādātā likumdošana šajā jomā atbilst Eiropas Savienības un Pasaules Tirdzniecības organizācijas prasībām, un līdz ar to tā nav šķērslis ceļā uz pievienošanos Eiropas Savienībai, ir cieša starptautiskā sadarbība un starptautisko organizāciju palīdzība un atbalsts.

Latvijas Republiku kā Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) dalībvalsti un Eiropas Patentu organizācijas (EPO) asociēto locekli (1995.01.05) šo organizāciju pasākumos – WIPO Ģenerālajā asamblejā, Programmu un Budžeta komitejā, WIPO Koordinācijas komitejā, EPO Administratīvajā padomē un EPO Programmu komitejā pārstāv Patentu valdes vadība. Arī pārskata periodā Patentu valde aktīvi piedalījies šo organizāciju un komiteju darbā.

Bez tam Patentu valdes speciālisti 1998. un 1999. gadā piedalījušies attiecīgās WIPO un EPO pastāvīgajās komitejās – Patentu likumu pastāvīgajā komitejā, Preču zīmju, dizainparaugu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu pastāvīgajā komitejā, Informācijas tehnoloģijas pastāvīgajā komitejā, EPO Patentu likumdošanas komitejā. Sniedzam ieskatu galvenajās problēmās, kas risinātas šajās komitejās pārskata periodā ar tiešu Patentu valdes darbinieku līdzdalību.

Latvijas Patentu valdes darbinieki veikuši lielu darbu EPO Patentu likumdošanas komitejā un

WIPO Patentu likumu pastāvīgajā komitejā, piedaloties projekta sagatavošanā par izmaiņām Eiropas Patentu konvencijā atbilstoši EPO programmai BEST (Bringing the Examination and Search Together), kuru paredzēts izskatīt Diplomātiskajā konferencē 2000. gada novembrī, kā arī Patentu līguma sagatavošanā. Patentu līgums tiek gatavots, lai harmonizētu patentu iegūšanas un uzturēšanas formālās prasības nacionālajās un reģionālajās patentu iestādēs. Līgums, piemēram, paredz nacionālo un reģionālo iestāžu vienādu standartizētu starptautisku formālo prasību kopumu, kurš ir saskaņā ar formālajām prasībām *Patentu Kooperācijas līguma* ietvaros, standartizētas veidlapas, kuras jāakceptē visām Līguma dalībvalstu Patentu iestādēm, pamatprincipus elektroniskai pieteikuma iesniegšanas ieviešanai un citus nosacījumus.

1999. gada janvārī pamatojoties uz EPO un LPV panākto vienošanos un Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas 7. janvāra notu, tika noslēgta Vienošanās par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Patentu organizācijas 1994. gada 25. janvāra *Nolīguma par sadarbību patentu jomā (Sadarbības līgums)*, kā arī par *Eiropas patenta attiecināšanu uz Latvijas Republiku* pagarināšanu uz nākamajiem diviem gadiem.

Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas Diplomātiskajā konferencē Ženēvā 1999. gada jūnijā tika izskatīti materiāli par Hāgas vienošanos par dizainparaugu starptautisko deponēšanu. Latvijas Republikas delegācijas vadītājs Patentu valdes direktors Z. Aumeisters tika ievēlēts par konferences viceprezidentu. Šīs konferences noslēguma daļā Ženēvā 6. jūlijā tika atvērta Hāgas vienošanās Ženēvas (1999.g.) redakcijas teksta, kā arī Diplomātiskās konferences Noslēguma akta parakstīšana. Abus dokumentus parakstīja arī Latvijas Republikas delegācija.

Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas Preču zīmju, dizainparaugu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu pastāvīgās komitejas sesijās pārskata periodā, tika apstiprināti komitejas darbības noteikumi un apskatāmo jautājumu loks, kurā ietilpa sekojošas problēmas – plaši pazīstamās preču zīmes, preču zīmju licencēšana, preču zīmju izmantošana Interneta tīklā, ģeogrāfiskās norādes. Darba gaitā sekojošās sesijās tika apspriesti un pieņemti galvenie pamatprincipi par preču zīmju izmantošanu globālajā Interneta tīklā:

- preču zīmju aizsardzība Internetā,
- tiesību uz preču zīmēm koeksistence Internetā,
- atbildība par apzīmējuma, kurš konfliktē ar preču zīmju tiesībām, izmantošanu Internetā,
- līdzekļi preču zīmju tiesību aizsardzībai un tiesību uz preču zīmēm iegūšana un uzturēšana spēkā Internetā.

Komiteja apsprieda arī Preču zīmju licenču pagaidu noteikumus.

Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas Informācijas tehnoloģijas pastāvīgās komitejas

EPO Committee on Patent Law. We would like to give an insight into the basic problems that have been addressed by these committees during the period of review with direct participation of the LPO employees.

The employees of the Latvian Patent Office have done serious work in the EPO Committee on Patent Law and the WIPO Standing Committee on the Law of Patents by participating in the drafting of amendments to the European Patent Convention in accordance with the EPO program BEST (Bringing the Examination and Search Together), that will be discussed by the Diplomatic Conference in November of 2000, as well as in drafting of the Patent Law Treaty. The Patent Law Treaty is aimed at harmonization of the formal requirements of the national and regional patent offices for patent applications and patents. The Treaty contains provisions on a standard set of international formal requirements of national and regional offices, that would comply with the formal requirements set under the PCT, on model forms that have to be accepted by all the Patent Offices of the Member States, on the basic principles for introducing electronic filing of applications as well as other provisions.

On the basis of the agreement between the EPO and the LPO and the Note of the Ministry of Foreign Affairs of January 7, 1999, the Agreement between the Government of the Republic of Latvia and the European Patent Organization on Cooperation in the Field of Patents (Cooperation Agreement) of January 25, 1994, and the Agreement on Extension of European Patents (Extension Agreement) were prolonged for another period of two years.

The WIPO Diplomatic Conference for the Adoption of a New Act of the Hague Agreement Concerning the International Deposit of Industrial Designs met in Geneva in June 1999. Mr. Z. Aumeisters, the head of the delegation of the Republic of Latvia, was elected vice-president of the conference. At the end of the conference on July 6, 1999, the text of the Geneva Act (1999) of the Hague Agreement, and the Final Act of the Diplomatic Conference were open for signature. Both documents were signed by the delegation of the Republic of Latvia.

During the period of review the World Intellectual Property Organization (WIPO) Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications adopted the Rules of Procedure applicable to the committee and the Agenda that contained the following problems – well-known trademarks, trademark licences, the use of trademarks on the Internet, geographical indications. During the following sessions the Committee discussed and adopted the basic principles concerning the use of trademarks on the Internet:

- trademark protection on the Internet;
- coexistence of trademark rights on the Internet;
- liability for use of a sign on the Internet, that infringes existing trademark rights;

- remedies for the infringement of trademark rights and possibilities of acquisition and maintenance of trademark rights on the Internet.

The Committee also discussed Draft Articles on Trademark Licences.

The WIPO Standing Committee on Information Technologies in its 3rd session discussed the Committee's strategic plan for the 21st century, that, among other things, provides for broad-scale projects like the development of a network connecting all the Patent Offices of WIPO member states (WIPOnet), intellectual property digital library, and electronic dissemination of intellectual property information. The Latvian Patent Office has been represented at all three sessions of the Committee.

On its way to the European Union the Republic of Latvia has to satisfy a series of conditions. Before signing an agreement with the World Trade Organization (WTO) it had to take certain measures that were required by the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS). In this respect the Patent Office of the Republic of Latvia has done a great work, first of all by developing the legal grounds for intellectual property protection, by improving the legislation and bringing it in compliance with the requirements of the European Union, and by ensuring the enforcement of intellectual property rights. When participating in meetings and symposiums organized by international organizations, the employees of the Latvian Patent Office have read reports and presentations on the compliance of Latvia's industrial property legislation with the respective European Union directives and regulations. The European Commission has acknowledged Latvia's rapid progress in the sphere of industrial property protection. Thereby the Patent Office of Latvia has considerably contributed to the conclusion of the agreement with the World Trade Organization.

During the period of review the specialists of the Patent Office have expanded their experience by participating in symposiums, training courses and seminars organized by the WIPO, the European Patent Organization, the European Patent Office, other organizations and national patent offices, as well as by visiting the patent offices of other countries and exchanging experience with the staff of these offices. The employees of the Latvian Patent Office have visited the Patent Offices of Austria, Denmark, the United Kingdom, and have participated in a training course organized by the US Patent and Trademark Office on the protection of intellectual property in the US. The head of the Department of State Registers and Documentation attended a one month training course on the administration of industrial property that was organized by the Japanese Government within the framework of the International Cooperation Program and held at the Japanese Patent Office and the Japan Institute of Invention and Innovation. In October 1999 Mr. J. Bobrovsky, Head of the WIPO Law Division, Mr. J. Smith, Director General of the Norwegian

3. sēdē tika izskatīts komitejas stratēģiskais plāns 21. gadsimtam, kurā, cita starpā, paredzētas tādas vērienīgas programmas kā Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas tīkla izveides projekts ar mērķi sasaistīt visu dalībvalstu Patentu iestādes (WIPOnet), intelektuālā īpašuma digitālās bibliotēkas projekts, elektroniskās intelektuālā īpašuma informācijas izplatīšanas projekts. Latvijas Patentu valde tika pārstāvēta visās trijās komitejas sēdēs.

Virzībā uz Eiropas Savienību Latvijas Republikai jāizpilda vesela rinda nosacījumu. Šajā sakarā, gatavojoties līgumam ar Pasaules tirdzniecības organizāciju (PTO), tai bija jāveic arī pasākumi, ko prasa *Vienošānās par intelektuālā īpašuma tiesību aspektiem saistībā ar tirdzniecību* (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPS). Šajā jautājumā lielu darbu paveikusi Latvijas Patentu valde, pirmkārt, jau ar intelektuālā īpašuma aizsardzības tiesiskā pamata izveidošanu, likumdošanas pilnveidošanu un saskaņošanu ar Eiropas Savienības prasībām, intelektuālā īpašuma tiesību realizācijas nodrošināšanu. Piedaloties dažādu starptautisko organizāciju rīkotajās sanāksmēs un simpozijos par šiem jautājumiem, Patentu valdes darbinieki uzstājās ar referātiem un ziņojumiem par Latvijas Republikas rūpnieciskā īpašuma likumdošanas atbilstību attiecīgajām Eiropas Savienības direktīvām un regulējošiem noteikumiem. Eiropas Komisija atzinīgi novērtējusi Latvijas straujos panākumus rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības jomā. Tādējādi Patentu valde devusi ievērojamu ieguldījumu līguma noslēgšanā ar Pasaules tirdzniecības organizāciju.

Pārskata periodā Patentu valdes darbinieki bagātinājuši savu pieredzi gan WIPO, Eiropas Patentu organizācijas, Eiropas Patentu iestādes un citu organizāciju un atsevišķu patentu iestāžu organizētajos simpozijos,ursos un semināros, gan apmeklējot citu valstu Patentu iestādes un apmainoties pieredzē ar to darbiniekiem. Patentu valdes darbinieki darba vizītēs apmeklējuši Austrijas, Dānijas, Lielbritānijas Patentu iestādi, piedalījušies ASV Patentu un preču zīmju iestādes rīkotajā mācību seminārā Vašingtonā par intelektuālā īpašuma aizsardzības sistēmu šajā valstī. Valsts reģistru un dokumentācijas nodaļas vadītāja apmeklēja Japānas valdības Starptautiskās sadarbības programmas ietvaros organizētos mēneša apmācības kursus par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības vadīšanas jautājumiem Japānas Patentu valdē un Japānas Izgudrojumu un inovāciju institūtā. Savukārt Latvijas Patentu valdes un Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas kopīgi rīkotajā seminārā *Intelektuālā īpašuma loma valsts ekonomikā* 1999. gada oktobrī kā lektori piedalījās Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas juridiskā departamenta vadītājs J. Bobrovskis, Norvēģijas Patentu iestādes ģenerāldirektors J. Smits, Somijas Patentu iestādes ģenerāldirektors M. Jenajervi, Beniluksa Preču zīmju un dizainparaugu biroja direktora vietniece M. van den Bruka.

1998. gada martā Patentu valdi darba vizītē apmeklēja Zviedrijas Patentu un reģistrācijas

iestādes ģenerāldirektors K. A. Ifvarsons. Tika parakstīts sadarbības līgums starp Zviedrijas un Latvijas Patentu valdēm turpmākajiem 3 gadiem. Turpinās sadarbība agrāk noslēgto divpusējo līgumu ietvaros ar Austrijas, Vācijas, Lietuvas un Igaunijas Patentu iestādēm. 1999. gada februārī tika parakstīta vienošanās ar Norvēģijas Patentu valdes ģenerāldirektoru J. Smitu par sadarbības līguma noslēgšanu starp abām Patentu iestādēm, kā arī par Latvijas Patentu valdes speciālistu apmācību Norvēģijas Patentu iestādē. 1998. gada jūnijā Latvijas Patentu valdi darba vizītē apmeklēja Lietuvas Patentu biroja Patentu nodaļas darbinieki. Tika nolemts šādas delegāciju apmaiņas vizītes veikt regulāri. 1999. gada jūnijā Patentu valdes viesi bija Dānijas Patentu iestādes speciālisti.

Patentu valde sadarbojas arī ar Šveices, Somijas, Japānas Patentu iestādēm. 1998. gada novembrī, Patentu valdes direktoram uzturoties ASV Patentu iestādē Vašingtonā, tika panākta vienošanās par sistemātisku informācijas apmaiņu, Latvijas Patentu valdes darbinieku apmācības iespēju ASV, kā arī par ASV vadošo speciālistu lekcijām un īslaicīgu kursu vadīšanu Latvijas Patentu valdē. Šī ciešā starptautiskā sadarbība dod iespēju mūsu darbiniekiem paaugstināt savu profesionālo kvalifikāciju pieredzes bagātajās patentu iestādēs.

Patentu valde uztur ciešus sakarus arī ar Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības starptautisko asociāciju (AIPPI). Piedalīšanās šīs organizācijas kongresos, kas notiek reizi trijos gados, sniedz jaunas zināšanas, un to noslēguma dokumenti ir vērtīgs materiāls, kas izmantojams, pilnveidojot nacionālos likumdošanas un normatīvos aktus. Patentu valdes direktors piedalījās arī Starptautiskajā preču zīmju asociācijas (International Trademark Association – INTA) kārtējā konferencē, kas notika 1999. gadā no 22. līdz 26. maijam Sietlā.

Patent Office, Mr. Enäjärvi, Director General of the Finnish Patent Office and Ms. M. van der Broeck, Deputy Director of the Benelux Bureau of Trademarks and Industrial Designs, participated as speakers at the seminar "The Role of Intellectual Property in State Economy" that was jointly organized by the Latvian Patent Office and the Ministry of Justice of the Republic of Latvia.

In March 1998 Mr. C. A. Ifvarsson, Director General of the Patent and Registration Office of Sweden, arrived at the Latvian Patent Office with a working visit. An agreement was signed on cooperation between the Patent Offices of Sweden and Latvia for a period of three years. On the basis of previously concluded agreements cooperation with the Patent Offices of Austria, Germany, Lithuania and Estonia is continuing. In February 1999 an agreement was signed with Mr. J. Smith, Director General of the Norwegian Patent Office, on cooperation between the Patent Offices of Norway and Latvia and on training of the LPO specialists at the Patent Office of Norway. In June 1998 the specialists of the Lithuanian Patent Office's Patent Department paid a working visit to the Latvian Patent Office. It was decided to exchange such visits of Patent Office delegations on a regular basis. In June 1999 the specialists of the Danish Patent Office visited the LPO. The Latvian Patent Office cooperates with the Patent Offices of Switzerland, Finland and Japan as well. Director of the Latvian Patent Office during his stay at the US Patent Office in Washington in November 1998 reached an agreement on regular exchange of information, on training the Latvian Patent Office's specialists in the US as well as on lectures of leading specialists from the US and on holding short-term training courses at the Latvian Patent Office. This kind of close international cooperation enables the staff members of the LPO to improve their professional qualifications at the highly experienced patent offices.

The Patent Office has close relationship with the International Association for the Protection of Industrial Property (AIPPI). Participation in the AIPPI congresses, that are organized every three years, provides new information, and the final documents of these congresses are useful when improving national laws and regulations. The director of the Patent Office participated in the conference of the International Trademark Association (INTA) that was held in Seattle on May 22–26, 1999.

FINANCIAL ACTIVITIES

The Patent Office's income of 1999 had increased by 16.1% as compared to 1998. This increase was apparently caused by the changes in the rates of fees that became effective on November 1, 1998. However at the same time the expenditures for services had increased by 56.9% and the expenditures for materials and energy supplies by 8.4%. The increase of the above mentioned expenditures, and the necessity to update the stock of computers, that would enable the LPO to switch over to fully automated processing of patent and trademark documentation in compliance with the WIPO schedule and to join the WIPO project aimed at connecting all the Patent Offices of member states in WIPOnet, is a good reason for the government of Latvia to reconsider its attitude and to allow the Patent Office to use its income for solving these problems without any restrictions.

FINANSIĀLĀ DARBĪBA

Patentu valdes ieņēmumi 1999. gadā, salīdzinot ar 1998. gadu, pieauguši par 16,1%, kas, acīmredzot, galvenokārt izskaidrojams ar nodevu izmaiņām, kas stājās spēkā ar 1998. gada 1. novembri. Taču tai pat laikā par 56,9% pieauguši izdevumi par pakalpojumiem un par 8,4% materiāliem un energoresursu piegādi. Minēto izmaksu pieaugums un nepieciešamība pilnveidot datoru parku, lai nodrošinātu Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) pasākumu plānā paredzēto pāreju uz patentu un preču zīmju dokumentācijas pilnīgu automatizētu apstrādi un iekļaušanos WIPO projektā, kura mērķis ir sasaitīt visu dalībvalstu patentu iestādes (WIPOnet), valdībai būtu jāmaina sava nostāja un jāļauj Patentu valdei pašas nopelnītos līdzekļus bez ierobežojuma izmantot šo problēmu risināšanā.

13. tabula Patentu valdes ieņēmumi un izdevumi 1998. – 1999. gadā
Table 13 Patent Office's Income and Expenditures 1998 – 1999

	1998	1999
Ieņēmumi (tūkst. Ls) Income (thousands LVL)		
Patent nodevas Patent fees	474,2	551,6
Pakalpojumi Services	15,1	16,7
Kopā Total	489,3	568,3
Iemaksa valsts budžetā Payment to the state budget	150,7	-
Izdevumi Patentu valdes darbības nodrošināšanai Expenditures to ensure Patent Office's functioning		
Atalgojumi Salaries	136,1	159,7
Darba devēja sociālā nodokļa iemaksas Social taxes paid by employer	36,6	43,1
Komandējumi un dienesta braucieni Business trips	42,1	47,1
Pakalpojumu apmaksas Payment for services	66,4	104,2
Kustamie un nekustamie īpašumi Movables and immovables	25,5	29,1
Materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra iegāde Purchase of materials, energy supplies, water and implements	18,9	20,5
Biedru naudas iemaksas starptautiskajām organizācijām Payment of dues to international organizations	5,4	4,3
Dažādi (Grāmatas) Miscellaneous (Books)	3,0	3,5
Pavisam Total	334,0	411,5

PATENTU TEHNISKĀ BIBLIOTĒKA

Patentu tehniskā bibliotēka dibināta 1949. gada 31. oktobrī un par speciālu bibliotēku sāk veidoties 1961. gada maijā, kad tiek atvērta Patentu literatūras kabinets.

Patentu dokumentācijas krājums sniedz priekšstatu par dažādu pasaules valstu rūpnieciskā īpašuma aizsardzības objektiem. Bibliotēkas lietotājiem ir pieejams patentu dokumentācijas krājums par ~30 pasaules valstīm, kuru veido Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, ASV, Japānas, Vācijas, Šveices, Skandināvijas valstu, Lielbritānijas, Austrijas, Krievijas, NVS, Austrumeiropas valstu un 4 starptautisko organizāciju – Eiropas Patentu organizācijas, Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas, Āfrikas Intelektuālā īpašuma organizācijas, Eirāzijas Patentu organizācijas u.c. valstu patentu dokumentācija. Esošais patentu dokumentācijas krājums pastāvīgi tiek papildināts ar jauniem patentu dokumentiem, bibliogrāfiskajām CD-ROM un DVD datu bāzēm (SPACE sērijas datu bāzes, DEPAROM, ROMARIN u.c.), kuras katru gadu tiek atjaunotas, kā arī ar iespiešdarbiem patenttiesību jautājumos. Patentu dokumentācijas lasītavas lietotājiem ir pieejami arī publikāciju sakopojumi (klipi), kartotēkas par rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma aizsardzību Latvijā un ārzemēs.

Skaitliskā izteiksmē patentu dokumentācijas krājums 1999. gada beigās – 19,1 milj. eksemplāru. Ik gadu patentu krājums papildinās par apmēram 1 milj. vienībām. Izmantojot krājumu, ir iespēja veikt vispusīgu patentu meklējumus, preču zīmju un dizainparaugu meklējumus, kā arī dažādu aspektu informatīva rakstura pakalpojumus.

Bibliotēkas lietotājiem pieejama arī biznesa informācija par firmām, precēm un cenām, tiesiskie dokumenti un literatūra par ekonomikas teorijas pamatiem, normatīvi tehniskā dokumentācija (standarti, tehniskie noteikumi, normatīvi, bibliogrāfiskie rādītāji) un ražojumu katalogi (Latvijas un ārzemju firmu katalogi par iekārtām, materiāliem un produkciju), tehniskās literatūras un periodisko izdevumu krājums.

Izmantojot jaunākās informācijas tehnoloģijas, Patentu tehniskā bibliotēka lietotājiem piedāvā dažāda veida informācijas pakalpojumus.

Lietotāji var strādāt ar CD-ROM un DVD, lokālajām datu bāzēm, automatizēto bibliotēku informācijas sistēmu «Aleph 500» un Internetu.

Adrese: Šķūņu iela 17, Rīga, LV-1974
Tālrunis: 7227310
Fakss: 7210767
E-pasts: patbib@patlib.lv
Mājas lapa: <http://www.patlib.lv>

PATENT AND TECHNOLOGY LIBRARY

The Patent and Technology Library was founded on October 31, 1949. It started turning into a special library with the opening of the Patent Literature Reading Room in May, 1969.

The patent documentation collection gives an idea of the subjects of the intellectual property protection in different countries of the world. The Library's user has access to the patent documentation collection comprising patent documents from approx. 30 countries including Latvia, Lithuania, Estonia, the U.S., Japan, Germany, Switzerland, Scandinavia, the U.K., Austria, Russia, CIS, Eastern Europe, etc., and the patent documents of the four international organizations – the European Patent Organization, the World Intellectual Property Organization, the African Intellectual Property Organization, the Eurasian Patent Organization.

The patent documentation collection is steadily growing. New patent documents, annually updated bibliographical databases on CD-ROM and DVD (SPACE series, DEPAROM, ROMARIN, etc.), publications on patent law are added to the existing collection. The clippings files and card files on the industrial and intellectual property protection in Latvia and abroad are available in the Patent Documentation Reading Room.

By the end of the year 1999 the patent documentation collection has amounted to 19,1 mln. items. Each year approx. 1 mln. items are added to the patent stock. The collection serves to make many-sided patent, trademark and utility model searches. It also provides all kinds of information services.

Customers are offered business information on companies, goods and prices, legal documents and literature on the theory of economy, standard and technical documentation (standards, technical specifications, norms, bibliographic indexes), industrial catalogues (business directories of Latvian and foreign companies containing information on equipment, products and materials), technical books and periodicals.

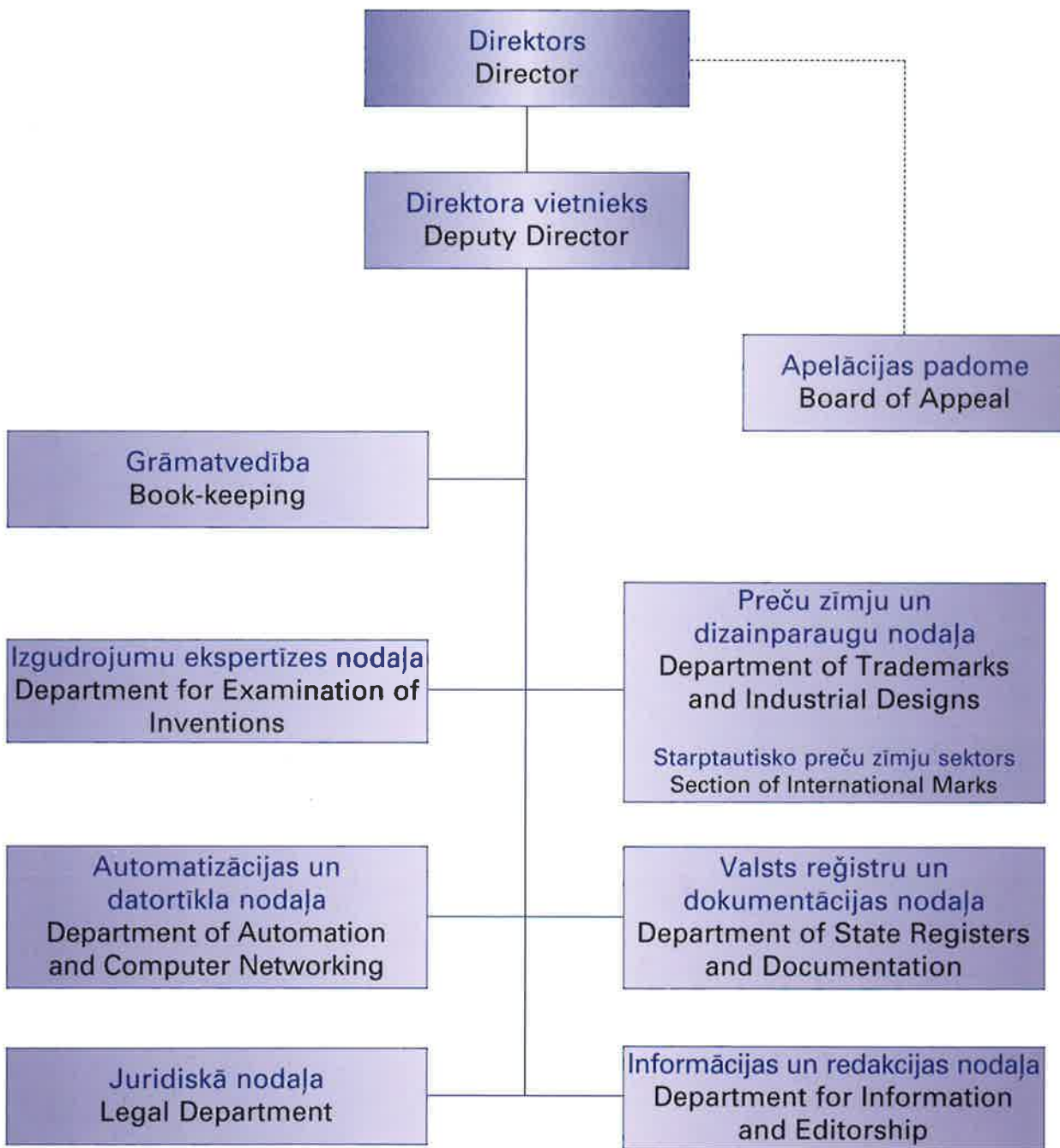
The Patent and Technology Library provides its customers with information services using the newest information technologies.

The user has access to numerous databases on CD-ROM and DVD, local databases, the automated library information system "Aleph 500" and the Internet.

Address: Šķūņu 17, Riga LV-1974, Latvia
Telephone: (+371) 7227310
Fax: (+371) 7210767
E-mail: patbib@patlib.lv
Homepage: <http://www.patlib.lv>

PATENTU VALDES STRUKTŪRA STRUCTURE OF THE PATENT OFFICE

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE
PATENT OFFICE OF THE REPUBLIC OF LATVIA

1998 - 1999